گزارش جهانی سازمان عفو بین‌الملل

احکام مرگ و اعدام‌ها سال ۲۰۲۰

AMNESTY INTERNATIONAL

عفو بین‌الملل جنبشی است متشکل از ۱۰ میلیون انسان که تلاش می‌کند حس انسانیت تمام انسان‌ها را برانگیزد و برای تغییراتی کارزار کند که موجب بهره‌مندی تمام انسان‌ها از حقوق انسانی‌شان شود. چشم‌انداز ما تحقق جهانیست که در آن سیاستمدران به تعهدات خود عمل کنند، قوانین بین‌المللی را محترم بشمارند و برای اعمال خود پاسخگو شوند.

ما بدون وابستگی به هر دولت یا هرگونه ایدئولوژی سیاسی و فارغ از هرگونه منافع اقتصادی یا گرایش‌های مذهبی عمل می‌کنیم و هزینه‌های ما عمدتاً از طریق کمک‌های مالی اعضا و سایر اشخاص و نهادها تأمین می‌شود.

ما باور داریم که با شفقت و فعالیت در همبستگی با مردم در هر نقطه جهان می‌توان وضعیت جوامع را در جهت بهتر شدن تغییر داد.

به استثنای مواردی که به طور مشخص ذکر شده باشند، متن این گزارش تحت قوانین «Creative Commons» (ارجاع، مقصد غیرتجاری، بدون اشتقاق، بین‌المللی، نسخه ۴.۰) قرار دارد.
برای اطلاعات بیشتر لطفاً به صفحه مجوزها در وبسایت ما رجوع کنید:
https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode

اگر بخشی اعم از متن یا عکس به یک صاحب حقوق متفاوت از سازمان عفو بین‌الملل نسبت داده شده باشد، آن بخش دیگر تحت قوانین «Creative Commons» قرار نمی‌گیرد.

این گزارش در سال ۲۰۲۱ (۱۴۰۰) توسط عفو بین‌الملل منتشر شده است.

شماره شناسه: ACT 50/3760/2021

زبان متن اصلی: انگلیسی

فهرست

۱. روش‌شناسی ۵

۲. مجازات اعدام در سطح جهان ۸

۲.۱ روندهای جهانی ۸

۲.۲ اعدام‌ها ۱۱

۲.۳ شیوه‌های اجرای اعدام در سال ۲۰۲۰ ..... ۱۳

۲.۴ احکام مرگ ۱۳

۲.۵ تخفیف، عفو و تبرئه ۱۶

۲.۶ موارد نقض قوانین بین‌المللی ۱۶

۳. مجازات اعدام در خاورمیانه و آفریقای شمالی ۱۹

۳.۱ روندهای منطقه‌ای ۱۹

۳.۲ تغییر و تحولات شایان توجه در کشورهای منطقه ۲۲

۳.۲.۱ الجزایر ۲۲

۳.۲.۲ بحرین ۲۲

۳.۲.۳ مصر ۲۲

۳.۲.۴ ایران ۲۴

۳.۲.۵ عراق ۲۸

۳.۲.۶ کویت ۲۸

۳.۲.۷ لبنان ۲۸

۳.۲.۸ مراکش/صحرای غربی ۲۹

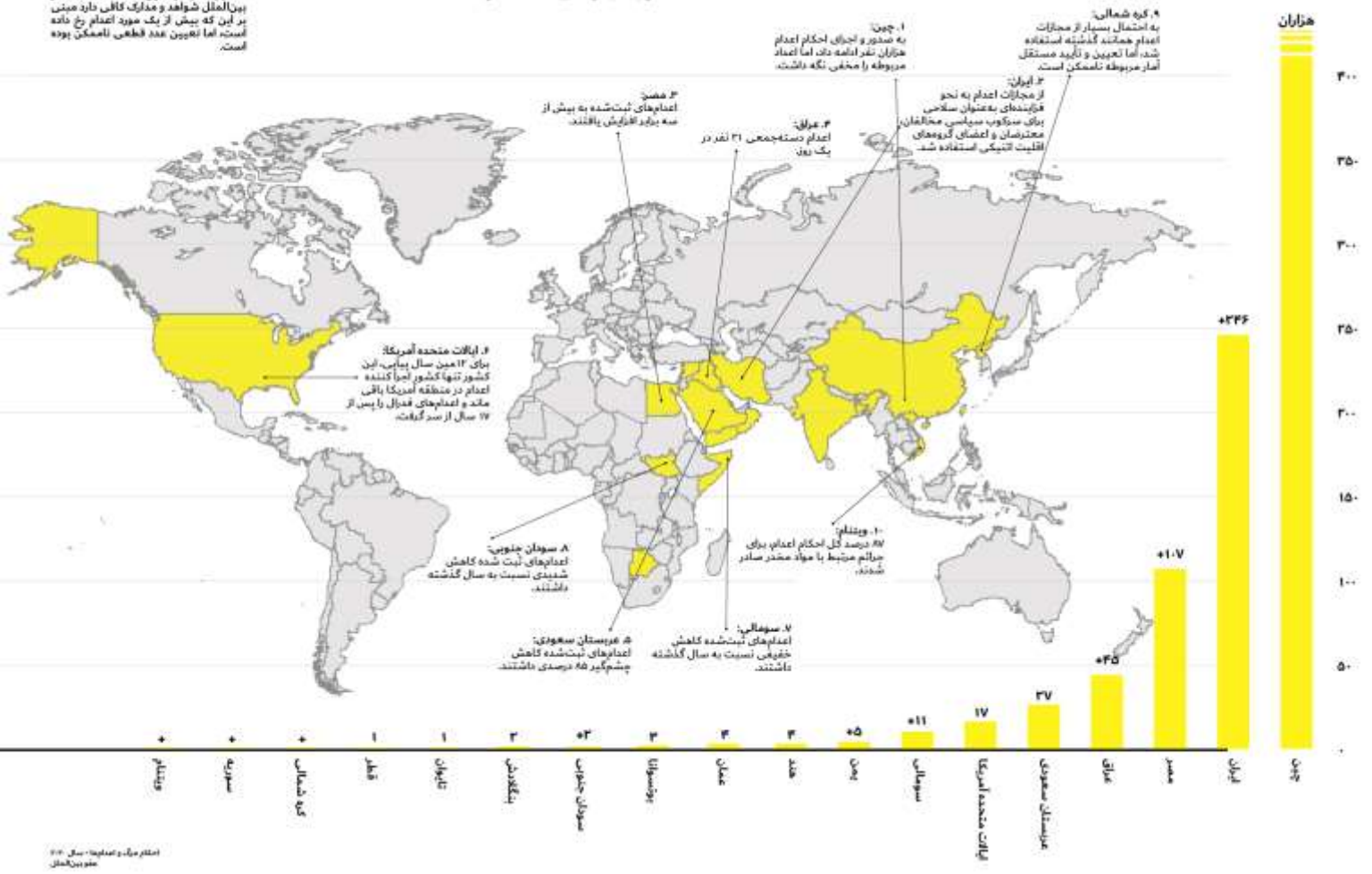
۳.۲.۹ عمان ۲۹
۳.۲.۱۰ قطر ۲۹
۳.۲.۱۱ عربستان سعودی ۳۰
۳.۲.۱۲ سوریه ۳۲
۳.۲.۱۳ تونس ۳۲
۳.۲.۱۴ امارات متحده عربی ۳۲
۳.۲.۱۵ یمن ۳۲
پیوست ۱ – اعدام‌ها و احکام مرگ ثبت‌شده در سال ۲۰۲۰ ۳٤
پیوست ۲ – کشورهای لغوکننده و ابقاکننده مجازات مرگ تا پایان دسامبر ۲۰۲۰ ۳۷
فهرست کشورهایی که مجازات اعدام را برای کلیه‌ی جرائم لغو کرده‌اند ۳۷
فهرست کشورهایی که مجازات اعدام را فقط برای جرائم معمولی لغو کرده‌اند ۳۸
فهرست کشورهایی که در عمل مجازات اعدام را متوقف کرده‌اند ۳۸
فهرست کشورهای ابقاکننده مجازات اعدام ۳۹
پیوست ۳ – تصویب معاهدات بین‌المللی تا تاریخ ۳۱ دسامبر ۲۰۲۰ ٤۰
دومین پروتکل اختیاری میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی، با هدف لغو مجازات اعدام ۴۰
پروتکل مربوط به کنوانسیون آمریکایی حقوق بشر برای لغو مجازات اعدام ۴۱
پروتکل شماره ۶ مربوط به کنوانسیون حقوق بشر اروپا برای لغو مجازات اعدام ۴۱
پروتکل شماره ۱۳ کنوانسیون اروپایی حقوق بشر برای لغو مجازات اعدام در هر شرایطی ۴۲

کشورهای مجری اعدام در سال ۲۰۲۰

این نقشه مختصات کلی مرزها و محدوده‌ها را نشان می‌دهد و بازتاب‌دهنده‌ی دیدگاه سازمان عفو بین‌الملل درباره اراضی مورد مناقشه نیست.

۱۰ کشوری که در این منطقه شمارگذاری شده‌اند به‌طور پیوسته طی پنج سال گذشته (۲۰۱۶ تا ۲۰۲۰) دست به اعدام افراد زده‌اند.

علامت + نشان می‌دهد که رقمی که سازمان عفو بین‌الملل در نظر گرفته حداقلی است. در مواردی که هیچ عددی پس از علامت + قرار ندارد، به این معناست که عفو بین‌الملل شواهد و مدارک کافی دارد مبنی بر این که بیش از یک مورد اعدام رخ داده است، اما تعیین عدد قطعی ناممکن بوده است.



اعدام‌ها و اعدام‌ها - سال ۲۰۲۰
عفو بین‌الملل

۱. روش‌شناسی

این گزارش در خصوص موارد صدور و اجرای حکم اعدام توسط دستگاه قضایی کشورها در دوره‌ی ژانویه تا دسامبر ۲۰۲۰ است. همانند گزارش‌های سالانه‌ی قبلی، اطلاعات مندرج در این گزارش از منابع مختلف گردآوری شده است، از جمله: آمار رسمی، احکام قضایی، اطلاعات کسب‌شده از افرادی که به اعدام محکوم شده‌اند و خانواده‌ها و وکلایشان، گزارش‌های رسانه‌ای و در مورد تعداد محدودی از کشورها، سایر نهادهای جامعه‌ی مدنی. اطلاعاتی که در این گزارش آمده تنها شامل موارد صدور و اجرای حکم اعدام و نیز سایر جهات استفاده از مجازات اعدام، مانند تخفیف‌ها و معافیت‌ها می‌شود که عفو بین‌الملل توانسته درباره‌ی آن‌ها اطلاعات مستدل و موثق به دست آورد. در بسیاری از کشورها، دولت‌ها اطلاعاتی در خصوص به کارگیری مجازات اعدام منتشر نمی‌کنند. در چین و ویتنام، اطلاعات مربوط به مجازات اعدام در ردیف اسرار حکومتی به شمار می‌رود و محرمانه محسوب می‌شود. در مورد بعضی از کشورها - به‌ویژه لائوس و کره شمالی (جمهوری دموکراتیک خلق کره) - با توجه به وضع محدودیت‌ها از جانب حکومت، اطلاعات اندکی در خصوص استفاده از مجازات اعدام در سال ۲۰۲۰ به دست آمد یا این که هیچ اطلاعاتی در دسترس نبود.

بنابراین، در مورد اکثر کشورها، آمار عفو بین‌الملل در خصوص به‌کارگیری مجازات اعدام، آماری حداقلی است و احتمال دارد آمار واقعی فراتر از این‌ها باشد. در صورت وجود اطلاعات رسمی در مورد یک کشور در یک سال مشخص، در گزارش به آن اشاره شده است.

عفو بین‌الملل در سال ۲۰۰۹ انتشار آمار تخمینی در مورد به کارگیری حکم اعدام در کشور چین را متوقف کرد؛ این تصمیم به دنبال بروز نگرانی‌هایی در خصوص سوءاستفاده‌ی مقام‌ها و مسئولان چین از ارقام ارائه‌شده از جانب این سازمان اتخاذ شد. عفو بین‌الملل همواره خاطر نشان کرده است که آماری که در مورد چین توانسته منتشر کند به شکل چشمگیری کمتر از آمار واقعی بوده و این به دلیل محدودیت‌هایی است که در زمینه‌ی دسترسی به اطلاعات وجود دارد. دولت چین هنوز هیچ گونه آماری در خصوص احکام اعدام منتشر نکرده است؛ با این حال، اطلاعات موجود حکایت از آن دارد که هر ساله هزاران نفر به مرگ محکوم شده و اعدام می‌شوند. عفو بین‌الملل بار دیگر از مقام‌ها و مسئولان چین می‌خواهد که اطلاعات مربوط به احکام اعدام در این کشور را منتشر کنند.

عفو بین‌الملل چنان‌چه بعد از انتشار این گزارش به اطلاعات تازه‌ای دست پیدا کرده و بتواند درستی آن را تأیید کند، آمارهای منتشرشده را به‌صورت آنلاین در پایگاه اینترنتی خود به نشانی زیر به‌روزرسانی خواهد کرد:

www.amnesty.org/en/what-we-do/death-penalty

در جدول‌ها و فهرست‌های این گزارش، هرگاه علامت «+» پیش از رقم ثبت‌شده در کنار نام یک کشور آمده باشد - برای مثال، مالزی (۲۲+) - به این معنی است که عفو بین‌الملل صدور یا اجرای حکم اعدام در خصوص دستکم ۱۶ نفر در کشور مالزی را تأیید کرده، اما بر این باور است که موارد مذکور بیش از ۱۶ مورد بوده‌اند. هرگاه علامت «+» بعد از نام یک کشور بدون رقم بیاید -برای مثال، سوریه (+) - به این معنی است که عفو بین‌الملل مستندات متعددی در تأیید اجرای اعدام یا محکوم شدن افراد (بیش از یک نفر) به اعدام در کشور سوریه در اختیار داشته اما اطلاعات کافی برای ارائه‌ی آمار حداقلی معتبر ندارد. در محاسبه‌ی آمار کل جهانی و منطقه‌ای، «+» معادل عدد ۲ در نظر گرفته شده است، که کشور چین را هم شامل می‌شود.

عفو بین‌الملل در تمامی موارد و بدون استثنا، فارغ از ماهیت جرم یا شرایط ارتکاب آن، فارغ از مجرمیت، بی‌گناهی، یا سایر مشخصات متهم و صرف نظر از شیوه‌ای که حکومت‌ها برای اجرای حکم اعدام به کار می‌برند، مخالف صدور و اجرای مجازات اعدام است؛ این سازمان برای الغای کامل مجازات اعدام مبارزه می‌کند.

۲. مجازات اعدام در سطح جهان

۲.۱ روندهای جهانی

سال ۲۰۲۰ شاهد کاهش جهانی استفاده از مجازات اعدام بود. بیماری همه‌گیر کووید-۱۹ در تقلیل شمار اعدام‌های اجراشده و صدور احکام مرگ سهم داشت. همزمان، ماهیت بی‌رحمانه و خشونت‌بار مجازات اعدام بیش از پیش بر همگان آشکار شد.

در سال ۲۰۲۰، اعدام‌ها ۲۶ درصد در مقایسه با سال ۲۰۱۹ کاهش یافت و به پایین‌ترین سطح در ۱۰ سال گذشته رسید. به این ترتیب روند کاهش سالانه‌ی اعدام‌ها از سال ۲۰۱۵ ادامه یافت. تعداد کشورهای اجراکننده مجازات اعدام در نسبت با سال ۲۰۱۹ با دو عدد کاهش به ۱۸ کشور رسید و این روند بار دیگر نشان داد که تنها اقلیتی از دولت‌ها در سطح جهان همچنان به استفاده از مجازات اعدام ادامه می‌دهند.

کاهش قابل‌توجه تعداد اعدام‌ها در درجه نخست با کاهش این آمار در دو کشور عراق و عربستان سعودی مرتبط بود که سابقا تعداد بالایی از احکام مرگ را صادر و به اجرا می‌گذاشتند. وقفه‌هایی نیز به دلیل شرایط مرتبط با بیماری همه‌گیر کووید-۱۹ صورت یافت. در ایالات متحده آمریکا، ازسرگیری اعدام‌های فدرال نهایتا آمار ملی را بالا نبرد چون همزمان در برخی ایالات آمریکا، به دلیل همه‌گیری کووید-۱۹، اجرای احکام اعدام با وقفه یا تعلیق رو به رو شد. شش مورد از دستورات رسمی صادره در سال ۲۰۲۰ مبنی بر تعلیق اجرای احکام اعدام مشخصا به همه‌گیری کووید-۱۹ به عنوان یک دلیل اشاره کردند. در سنگاپور، اعدام‌ها به دلیل شکایات قضایی و محدودیت‌های مرتبط با کووید-۱۹ متوقف شدند.

شمار مجموع احکام مرگ صادره در سال ۲۰۲۰ و معلوم برای سازمان عفو بین‌الملل (دستکم ۱۴۷۷ مورد) نسبت به سال ۲۰۱۹ کاهش ۳۶ درصدی داشت. وقفه‌ها و تعویق‌های صورت گرفته در فرایندهای کیفری سراسر جهان در نتیجه‌ی همه‌گیری کووید-۱۹ در این رابطه نقش داشت.

با این همه، درحالی که جهان در حال تلاش برای جلوگیری از گسترش ویروس کرونا و حفاظت از جان انسان‌ها بود، افزایش نگران‌کننده‌ای در میزان استفاده از مجازات اعدام توسط برخی کشورها مشاهده شد. آمار سالیانه اعدام در کشور مصر تقریبا سه‌برابر شد. همزمان، مقامات فدرال دولت دونالد ترامپ در ایالات متحده آمریکا اعدام‌های فدرال را پس از ۱۷ سال در ماه جولای از سر گرفتند و نهایتا ۱۰ مرد را ظرف پنج ماه و نیم اعدام کردند. هند، عمان، قطر و تایوان نیز قتل‌های قضایی را از سر گرفتند.

در شرایط جهانی فلج‌شده در اثر یک بیماری همه‌گیر، اصرار دهشتناک مقامات برخی کشورها بر زیرپاگذاشتن اقدامات بهداشتی برای پیگیری بی‌امان اعدام‌ها و احکام مرگ، جلوه دیگری از بی‌رحمی نهفته در استفاده آن‌ها از مجازات اعدام را به نمایش گذاشت و ضرورت لغو اعدام را بیش از پیش برجسته کرد. برای ذکر نمونه‌ای از میان موارد متعدد، مقامات ایالات متحده آمریکا در سطح ایالتی و فدرال با درخواست‌های تعلیق ارائه شده برای فراهم کردن شرایط حضور و همراهی یک مرشد معنوی با مردی در آستانه اعدام مخالفت کرده و با اصرار بر پیگیری روند معمول اجرای احکام اعدام، وکلا، مأموران زندان و زندانیان را در معرض خطر ابتلا به ویروس قرار دادند. در چین، یعنی کشوری که

به باور عفو بین‌الملل در آن هزاران نفر اعدام شدند و با این حال، آمار مربوطه همچنان در شمار اسرار حکومتی هستند، مقامات به منظور سرکوب جرایمی که به نحوی تلاش‌ها برای جلوگیری از گسترش کووید-۱۹ را متأثر می‌ساخت اعلام کردند که رسیدگی به جرایمی که مشمول مجازات اعدام می‌شوند با سرعت بیشتری صورت گیرد و این امر، استفاده از مجازات اعدام را با سرعتی هر چه بیشتر مقدور ساخت.

در حالی که مقامات بسیاری از کشورها ملاقات‌های زندانیان و رسیدگی‌های قضایی حضوری را در واکنش به بیماری همه‌گیر متوقف ساختند، افراد در خطر اعدام برای مدت زمان‌های طولانی محروم از هرگونه تماس اجتماعی نگه داشته شده و این وضعیت به ویژه موجب محدود شدن دسترسی آن‌ها به وکلای‌شان شد. تصمیم برخی کشورها مبنی بر صدور و اجرای مجازات اعدام بدون توجه به شرایط بیماری همه‌گیر، نه تنها زندانیان و تمامی افراد دخیل در فرایندهای مربوطه را در معرض خطرات جدی سلامتی قرار داد، بلکه همچنین دسترسی زندانیان به مشاوره حقوقی و سایر ضمانت‌های دادرسی منصفانه را، که می‌بایست در پرونده‌های سلب حیات به دقت رعایت شوند، مختل کرد.

تحولات سال ۲۰۲۰ روند روبه‌پیش برای الغای کامل مجازات اعدام در سطح جهان را تقویت کرد. در ماه می، کشور چاد مجازات اعدام را به طور کامل لغو کرد و به این ترتیب به پنجمین کشور آفریقایی بدل شد که طی دهه اخیر چنین کرده است.[۱] قزاقستان در ماه سپتامبر پروتکل اختیاری دوم متعلق به میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی با هدف لغو مجازات اعدام را امضا کرده و در ماه دسامبر اقداماتی در جهت تصویب و اجرای آن صورت داد. هیچ اعدامی در کشورهای بحرین، بلاروس، ژاپن، پاکستان یا سودان اجرا نشد، کشورهایی که همگی در سال ۲۰۱۹ دست به اعدام زده بودند. قزاقستان، روسیه، تاجیکستان، مالزی و گامبیا همچون قبل احکام اعدام را در حالت تعلیق نگه داشتند. در ایالات متحده آمریکا، کولورادو تبدیل به ۲۲مین ایالت این کشور شد که مجازات اعدام را لغو کرد؛ فرمانداران ایالات کالیفرنیا، اورگون و پنسیلوانیا در سال ۲۰۲۰ با صدور دستورات رسمی اجرای احکام اعدام را به حالت تعلیق در آوردند؛ ایالت اوهایو زمان‌بندی تمام اعدام‌های برنامه‌ریزی‌شده‌اش را تغییر داد.

در تحولی دیگر، کشور باربادوس در ماه ژانویه تمام قوانینی که صدور مجازات اعدام را برای برخی جرایم الزامی کرده بود اصلاح کرد. در ماه آوریل، مقامات عربستان سعودی اعلام کردند که این کشور در پرونده‌های غیرمرتبط با قوانین «ضدتروریستی» به استفاده از مجازات اعدام علیه افرادی که در زمان وقوع جرم زیر ۱۸ سال سن داشته‌اند پایان خواهد داد. در ماه جولای، مقامات سودان استفاده از مجازات اعدام برای ارتداد را لغو نمودند.

در تحولی بی‌سابقه و چشم‌گیر، در جریان نشست مجمع عمومی سازمان ملل در ماه دسامبر،۱۲۳ کشور از قطعنامه دوسالانه‌ای با فراخوان تعلیق رسمی احکام اعدام با رویکرد به لغو کلی مجازات مرگ[۲] حمایت کردند که به معنای افزایش ۱۹ رأی مثبت نسبت به سال ۲۰۰۷، یعنی اولین سال تصویب این قطعنامه در مجمع عمومی، می‌باشد. جیبوتی، اردن، لبنان و کره جنوبی، برای نخستین بار از فراخوان سازمان ملل برای تعلیق رسمی احکام اعدام حمایت

---

[۱] فهرستی از تمامی کشورهای موافق و مخالف مجازات اعدام را در پیوست شماره ۲ گزارش حاضر ببینید.

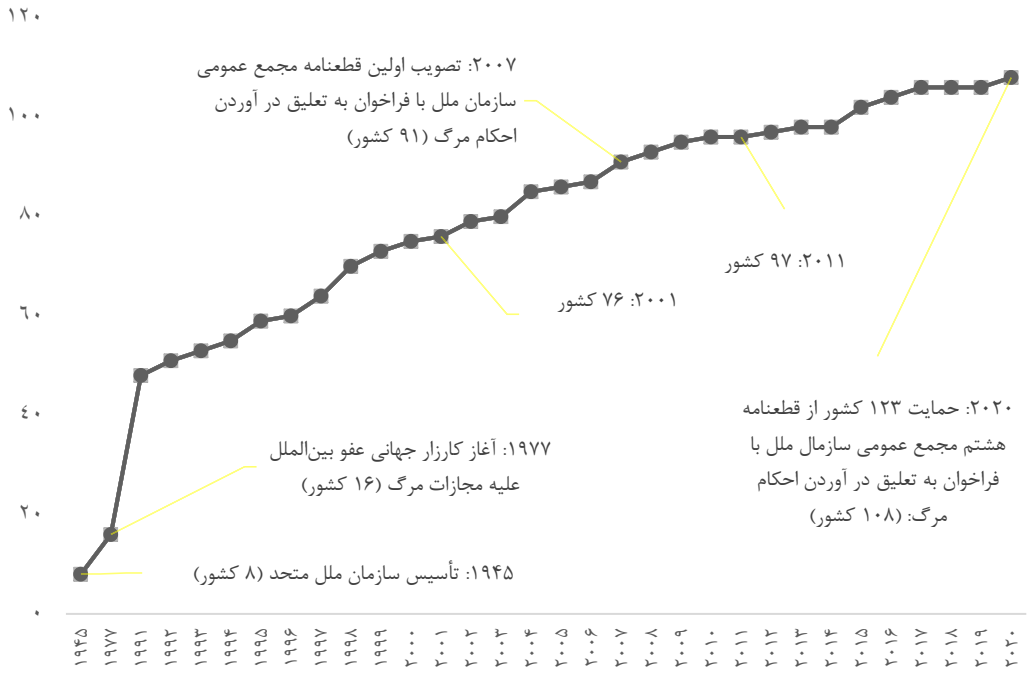
[۲] مصوبه مجمع عمومی سازمان ملل ۱۸۳/۷۵ در تاریخ ۱۶ دسامبر ۲۰۲۰.

کردند. (جمهوری) کنگو، گینه، نائورو و فیلیپین، که نسبت به قطعنامه سال ۲۰۱۸ مخالف یا ممتنع بودند نیز این بار با آن موافق شدند؛ در حالی که یمن و زیمباوه از مخالفت به امتناع تغییر موضع دادند.[۳]

روند جهانی به سمت لغو کامل مجازات اعدام، علیرغم برخی عقب‌گردها و چالش‌های مرتبط با همه‌گیری کووید-۱۹، بی‌وقفه ادامه یافت. اینک بیش از هر زمان حیاتی است که گام‌های بعدی در تمام مراتب برداشته شوند تا اطمینان حاصل شود که سال ۲۰۲۱ بدل به سالی نمی‌گردد که در آن این پیشرفت‌ها خنثی شوند.

عفو بین‌الملل در تمامی موارد و بدون استثنا، فارغ از ماهیت جرم یا شرایط ارتکاب آن، فارغ از مجرمیت، بی‌گناهی، یا سایر مشخصات متهم و صرف نظر از شیوه‌ای که حکومت‌ها برای اجرای حکم اعدام به کار می‌برند، مخالف صدور و اجرای مجازات اعدام است.

تعداد کشورهایی که مجازات مرگ را لغو کرده‌اند
از سال میلادی ۱۹۴۵ تا ۲۰۲۰



[۳] نتایج رأی‌گیری را در پیوست شماره ۴ نسخه انگلیسی گزارش حاضر مشاهده کنید؛ همین طور رجوع کنید به عفو بین‌الملل، «سازمان ملل: افزایش پیوسته مخالفت با مجازات اعدام»، ۱۶ دسامبر ۲۰۲۰.

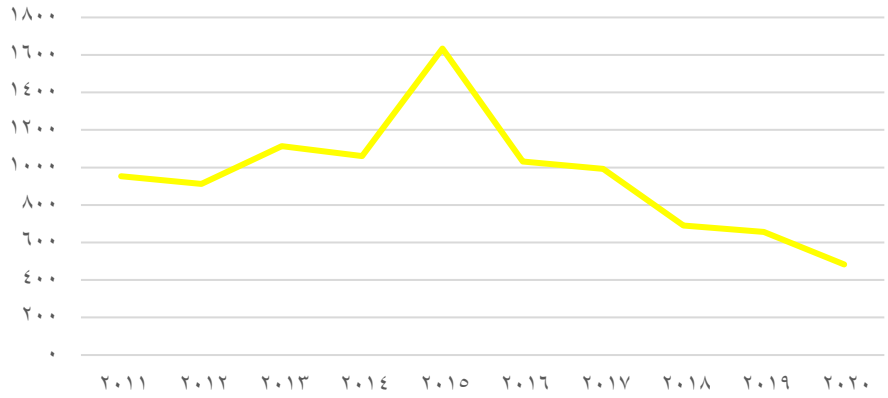
۲.۲ اعدام‌ها

حداقل ۴۸۳ نفر طی سال ۲۰۲۰ اعدام شدند، عددی که پایین‌ترین رقم ثبت‌شده توسط عفو بین‌الملل طی دهه گذشته می‌باشد.[۴] شمار اعدام‌ها در مقایسه با ۶۵۷ اعدام ثبت‌شده در سال ۲۰۱۹ کاهشی ۲۶ درصدی را نشان می‌دهد و همین‌طور کاهش ۷۰ درصدی نسبت به اوج اعدام‌ها در سال ۲۰۱۵ که شاهد ثبت دستکم ۱۶۳۴ مورد اعدام بود. سال ۲۰۲۰ سومین سال پیاپی بود که عفو بین‌الملل در آن پایین‌ترین شمار اعدام در یک دوره ده ساله را ثبت کرد.

چهار کشور – ایران (حداقل ۲۴۶ نفر) مصر (حداقل ۱۰۷ نفر)، عراق (حداقل ۴۵ نفر) و عربستان سعودی (۲۷ نفر) - مسئول اجرای ۸۸ درصد از اعدام‌های ثبت شده بودند. همانند سال‌های پیشین، مجموع جهانی ثبت‌شده از اعدام‌ها شامل هزاران مورد اعدام که به باور عفو بین‌الملل در کشور چین صورت گرفته‌اند نمی‌شود زیرا در کشور مذبور، داده‌های مربوط به مجازات مرگ به‌عنوان اسرار حکومتی طبقه‌بندی می‌شوند. این آمار همچنین متأثر است از دسترسی به‌شدت محدود سازمان عفو بین‌الملل به اطلاعات مربوطه در خصوص دو کشور ویتنام و کره‌ی شمالی که گمان می‌رود دولت‌هایشان به‌طور گسترده از مجازات اعدام استفاده می‌کنند.

بنا بر مستندات عفو بین‌الملل، ۱۶ زن در میان ۴۸۳ فرد اعدام‌شده در سال ۲۰۲۰ وجود داشتند که معادل ۳ درصد از کل اعدام‌شدگان است: ایران (۹ زن)، مصر (۴ زن)، عربستان سعودی (۲ زن) و عمان (۱ زن).

اعدام‌های ثبت‌شده در سراسر جهان
از سال میلادی ۲۰۱۱ تا ۲۰۲۰



دو کشور، مسئول اصلی کاهش جهانی مجموع اعدام‌ها نسبت به سال ۲۰۱۹ بودند: کشور عراق که مجموع اعدام‌های سالیانه خود را تقریبا به نصف کاهش داد (از ۱۰۰ نفر در سال ۲۰۱۹ به ۴۵ نفر در سال ۲۰۲۰) و عربستان سعودی که آمار اعدام خود را ۸۵ درصد کاهش داد (از ۱۸۴ نفر به ۲۷ نفر). در سوی مخالف، کشور مصر اعدام‌های

[۴] تعداد اعدام‌های گزارش‌شده در سال ۲۰۲۰ یکی از پایین‌ترین ارقام ثبت‌شده توسط عفو بین‌الملل از زمان آغاز ثبت موارد استفاده از مجازات مرگ توسط این سازمان در سال ۱۹۷۹ می‌باشد. با این حال، تفاوت‌های موجود میان دهه‌های گوناگون از لحاظ دسترسی به اطلاعات، تغییر و تحول در شیوه‌های تحقیق و ترکیب‌بندی کشورها، مقایسه‌ی دقیق میان آمار مربوطه را در دوره‌های زمانی طولانی چالش‌برانگیز می‌سازد.

گزارش‌شده‌اش را به بیش از سه برابر افزایش داد (از حداقل ۳۲ نفر به حداقل ۱۰۷ نفر) و آمار اعدام در این کشور به بالاترین رقم از زمان اوج اعدام‌ها در سال ۲۰۱۳، که شاهد اعدام حداقل ۱۰۹ نفر بود، رسید.

سازمان عفو بین‌الملل وقوع اعدام در ۱۸ کشور را در سال ۲۰۲۰ ثبت کرد، یعنی دو کشور کمتر از سال ۲۰۱۹. هیچ اعدامی در کشورهای بلاروس، ژاپن، پاکستان، سنگاپور یا سودان صورت نگرفت – کشورهایی که در دوسال گذشته دست به اعدام زده بودند – و نیز در بحرین، که در سال ۲۰۱۹ دست به اجرای اعدام زده بود اما در سال ۲۰۱۸ هیچ اعدامی نداشت.

اعدام‌های ثبت‌شده در سراسر جهان در سال ۲۰۲۰



ایالات متحده آمریکا (۱۷)، ایران (۲۴۶+)، بنگلادش (۲)، بوستوانا (۳)، تایوان (۱)، چین (+)، سومالی (۱۱+)، سودان جنوبی (۲+)، سوریه (+)، عراق (۴۵+)، عربستان سعودی (۲۷)، عمان (۴)، قطر (۱)، کره شمالی (+)، مصر (۱۰۷+)، هند (۴)، ویتنام (+)، یمن (۵+).

هند، عمان و قطر اجرای احکام اعدام را پس از سال‌ها توقف اعدام‌ها از سر گرفتند و تایوان مردی را پس از یک وقفه یک ساله اعدام کرد. مقامات فدرال ایالات متحده، اجرای اعدام‌ها را پس از تقریبا دو دهه از سر گرفتند، در حالی که در سطح ایالتی، اعدام‌ها برای مدت چندین ماه در حالت وقفه قرار داشتند. مشابه سال ۲۰۱۹، عفو بین‌الملل قادر بود تأیید کند که اعدام‌های قضایی در کشور سوریه رخ داده‌اند، اما اطلاعات کافی برای ارائه یک آمار حداقلی معتبر در دسترس نبود.

اعدام‌های ثبت‌شده در کشورها برحسب عضویت آن‌ها در سازمان‌های بین‌المللی

- **سازمان کشورهای قاره‌ی آمریکا:** ۱ کشور از ۳۵ کشور – **آمریکا**.
- **سازمان امنیت و همکاری در اروپا:** ۱ کشور از ۵۷ کشور – **آمریکا**.
- **اتحادیه‌ی آفریقا:** ۴ کشور از ۵۵ کشور – **بوتسوانا، مصر، سومالی، سودان جنوبی**.
- **اتحادیه‌ی عرب:** ۸ کشور از ۲۲ کشور – **مصر، عراق، عمان، قطر، عربستان سعودی، سوریه، سومالی، یمن**.
- **اتحادیه‌ی کشورهای جنوب شرق آسیا:** ۱ کشور از ۱۰ کشور – **ویتنام**.
- **کشورهای مشترک‌المنافع:** ۳ کشور از ۵۴ کشور – **بنگلادش، بوتسوانا، هند**.
- **سازمان بین‌المللی مناطق فرانسه‌زبان:** ۲ کشور از ۵۴ کشور – **مصر، ویتنام**.
- **سازمان ملل متحد**: ۱۷ کشور از ۱۹۳ کشور عضو (**۹ درصد اعضا**) دست به اعدام افراد زدند.

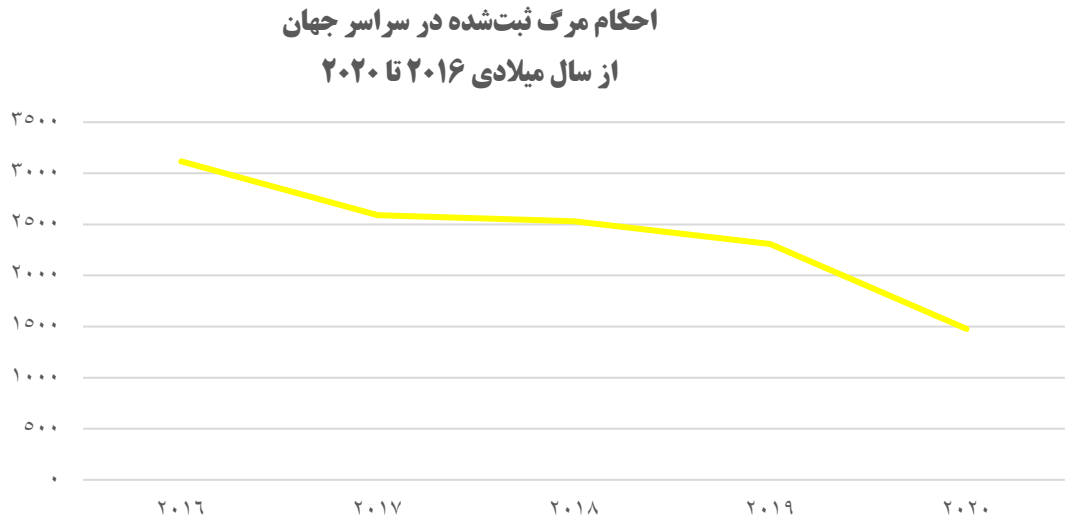
۲.۳ شیوه‌های اجرای اعدام در سال ۲۰۲۰[۵]

گردن زدن	عربستان سعودی							
کشتن با برق	آمریکا							
دار زدن	ایران	بوتسوانا	بنگلادش	سودان جنوبی	سوریه	عراق	مصر	هند
تزریق مهلک	آمریکا	چین	ویتنام					
تیرباران	تایوان	عمان	چین	کره شمالی	سومالی	یمن	قطر	

۲.۴ احکام مرگ

سازمان عفو بین‌الملل، کاهشی چشم‌گیر را در شمار احکام مرگ شناسایی شده در سراسر جهان در سال ۲۰۲۰ ثبت کرده است (حداقل ۱۴۷۷ مورد)، که ۳۶ درصد کمتر از آمار مربوط به سال ۲۰۱۹ (حداقل ۲۳۰۷ مورد) و ۵۳ درصد کمتر از سال ۲۰۱۶ (حداقل ۳۱۱۷ مورد) می‌باشد.

[۵] همچون سال‌های گذشته، عفو بین‌الملل در سال ۲۰۱۹ گزارشی در مورد اعدام قضایی به شیوه‌ی سنگسار دریافت نکرده است.



تغییرات در ماهیت و دسترس‌پذیری اطلاعات مرتبط با احکام مرگ در مورد برخی کشورها همچنان بر ارزیابی و توانایی عفو بین‌الملل برای مقایسه دقیق روندهای مربوطه بر اساس کشور، تأثیرگذار بوده است. برای نمونه، عفو بین‌الملل اطلاعاتی در مورد ارقام رسمی مجازات مرگ در کشورهای مالزی، نیجریه و سریلانکا، یعنی کشورهایی که تعداد بالایی از احکام مرگ را در سال‌های گذشته به‌نحو رسمی گزارش کرده‌اند، دریافت نکرده است. افشای جزئی اطلاعات توسط مقامات ویتنام نشان داد که همچنان سالانه صدها نفر در این کشور به مرگ محکوم می‌شوند، حتی اگر آماری جامع دراین باره در دسترس عموم نباشد.

احکام مرگ ثبت شده در سراسر جهان در سال ۲۰۲۰



افغانستان ۴+، الجزیره ۱+، بحرین ۳، بنگلادش ۱۱۳+، بلاروس ۳، بوتسوانا ۱، کامرون ۱+، چین +، کوموروس ۱، جمهوری دمکراتیک کنگو ۲۰+، مصر ۲۶۴+، گامبیا ۱، غنا ۳، هند ۷۷، اندونزی ۱۱۷+، ایران +، عراق ۲۷+، ژاپن ۳، اردن ۲+، کنیا +، کویت ۲+، لائوس ۹+، لبنان ۱+، لیبی ۱۷+، مالاوی ۲+، مالزی ۲۲+، مالی ۳۰، موریتانی ۱+، مراکش/صحرای غربی ۱+، میانمار ۱، نیجر ۳، نیجریه ۵۸+، کره شمالی +، پاکستان ۴۹+،(حکومت) فلسطین ۱۷+، قطر ۴+، عربستان سعودی ۸+، سیرالئونه ۳۹، سنگاپور ۸، سومالی +، سودان جنوبی ۶+، سودان ۱۰+، سریلانکا ۱۶+، سوریه +، تایوان ۵، تایلند ۳۵، تیرینیداد و توباگو ۲، تونس ۸+، امارات متحده عربی ۴+، ایالات متحده آمریکا ۱۸، ویتنام ۵۴+، یمن ۲۶۹+، زامبیا ۱۱۹، زیمباوه ۶.

بر اساس اطلاعات به‌دست آمده، نوزده زن در سال ۲۰۲۰ در شش کشور - بنگلادش (۲)، اندونزی (۴)، لائوس (۴)، تایوان (۱)، تایلند (۱)، ویتنام (۷) - به اعدام محکوم شدند. با این وجود، عفو بین‌الملل نتوانسته است تفکیک دقیق

جنسیت افراد محکوم به اعدام را در مورد چندین کشور به دست آورد، از جمله در کشورهایی که به طور گسترده به مجازات اعدام متوسل می‌شوند، نظیر ایران و عربستان سعودی؛ به این ترتیب، آمار مذکور احتمالا بالاتر از رقم گزارش شده است.

بنا بر اطلاعات ثبت‌شده، در سال ۲۰۲۰، ۵۴ کشور اقدام به صدور حکم اعدام کردند که در مقایسه با سال ۲۰۱۹ (۵۶) دو کشور کمتر بود. همچنین ثبت شده است که کشورهای کامرون، کومور، لائوس و لیبی در سال ۲۰۲۰ افرادی را به اعدام محکوم کرده‌اند، در حالی که در سال قبل چنین نکرده بودند. در سال ۲۰۲۰ هیچ حکم اعدام جدیدی در کشورهای گویانا، مالدیو، عمان، کره جنوبی، تانزانیا و اوگاندا ثبت نشده است.

مطابق یافته‌های عفو بین‌الملل، در ۳۰ کشور از ۵۴ کشوری که معلوم است دست به صدور مجازات اعدام زده‌اند، موارد تازه صدور حکم اعدام کاهش یافت. به نظر می‌رسد که این کاهش در بیشتر موارد به دلیل تاثیر محدودیت‌های مرتبط با بیماری همه گیر کووید-۱۹ بر فرایندهای قضایی بوده است. از جمله مهمترین موارد، کاهش احکام اعدام در بنگلادش (از حداقل ۲۲۰ به حداقل ۱۱۳)، مصر (از حداقل ۴۳۵ به حداقل ۲۶۴)، هند (از ۱۰۲ به ۷۷)، عراق (از حداقل ۸۷ به حداقل ۲۷)، کنیا (از حداقل ۲۹ به +) ، لبنان (از ۲۳ به حداقل ۱) ، پاکستان (از حداقل ۶۳۲ به حداقل ۴۹)، سومالی (از حداقل ۲۴ به +) و ایالات متحده آمریکا (از ۳۵ به ۱۸) بوده است.

در ۱۳ کشور موارد تازه صدور حکم اعدام افزایش یافت: جمهوری دموکراتیک کنگو (از ۸ مورد در سال ۲۰۱۹ به حداقل ۲۰ مورد در سال ۲۰۲۰)، اندونزی (از حداقل ۸۰ به حداقل ۱۱۷)، ژاپن (از ۲ به ۳)، مالی (از حداقل ۴ به ۳۰)، نیجریه (از حداقل ۵۴ به حداقل ۵۸)، فلسطین (از ۴ به حداقل ۱۷)، قطر (از حداقل ۲ به حداقل ۴)، عربستان سعودی (از حداقل ۵ به حداقل ۸)، سیرالئون (از ۲۱ به ۳۹)، سودان جنوبی (از حداقل ۴ به حداقل ۶)، تایلند (از حداقل ۱۶ به ۳۵)، یمن (از ۵۵ به حداقل ۲۶۹) و زامبیا (از ۱۰۱ به ۱۱۹).

محکومان به مرگ



بنا بر اطلاعات موجود، در پایان سال ۲۰۲۰، حداقل ۲۸۵۶۷ نفر در جهان زیر حکم اعدام به سر می‌بردند. ۸۲ درصد از محکومان شناسایی شده در ۹ کشور ذیل به سر می‌برده‌اند:

عراق (۷۹۰۰+)، پاکستان (۴۰۰۰+)، نیجریه (۲۷۰۰+)، ایالات متحده آمریکا (۲۴۸۵)، بنگلادش (۱۸۰۰+)، مالزی (۱۳۱۴+)، ویتنام (۱۲۰۰+)، کنیا (۱۰۰۰+)، سریلانکا (۱۰۰۰+).

عفو بین‌الملل باور دارد که زندانیان بسیاری در چند کشور دیگر نیز تحت حکم اعدام قرار دارند، با این حال آمار مربوطه قابل دسترسی نبوده و یا تخمین یک رقم مناسب غیرممکن بوده است. این کشورها شامل چین، مصر، ایران، کره شمالی و عربستان سعودی می‌شوند.

حتی در مورد کشورهایی که آمار مربوطه در آن‌ها قابل دسترسی است، در اغلب موارد، تحلیل ارقام بر اساس جنسیت غیرممکن بوده است. سازمان عفو بین‌الملل توانسته است آمار مربوط به زنان محکوم به اعدام (۱۱۳ زن) را در مورد هفت کشور به دست آورد: غنا ۵، ژاپن ۷، مالدیو ۱، تایوان ۲، تایلند ۶ (همگی محکوم به جرائم مرتبط با مواد مخدر)، ایالات متحده آمریکا ۴۸ و زامبیا ۲۴.

۲.۵ تخفیف، عفو و تبرئه

عفو بین الملل مواردی از تخفیف مجازات اعدام یا عفو محکومان به اعدام را در ۳۳ کشور ثبت کرده است:

افغانستان، بنگلادش، باربادوس، کامرون، جمهوری دموکراتیک کنگو، غنا، گویان، هند، اندونزی، ژاپن، کنیا، کویت، لسوتو ، مالزی، مراکش/صحرای غربی، میانمار، نیجر، نیجریه، عمان، پاکستان، سیرالئون، سنگاپور، کره جنوبی، سریلانکا، سودان، سوریه، تانزانیا، تایلند، ترینیداد و توباگو، ایالات متحده آمریکا، یمن، زامبیا و زیمبابوه.[۶]

سازمان عفو بین الملل حداقل ۱۸ مورد تبرئه زندانیان محکوم به اعدام را در شش کشور - کامرون (۳)، چین (۱)، سنگاپور (۱)، تایوان (۱)، ایالات متحده آمریکا (۶) و زامبیا (۶) ثبت کرده است.[۷]

۲.۶ موارد نقض قوانین بین‌المللی

استفاده از مجازات اعدام به‌شیوه‌های ناقض قوانین و موازین بین‌المللی در سال ۲۰۲۰ نیز ادامه یافت. برخی نمونه‌ها شامل موارد ذیل است:

- حداقل یک مورد اعدام در **ملأ عام** در ایران ثبت شد.

---

[۶] تخفیف در مجازات فرایندی است که در جریان آن حکم اعدام به حکم سبک‌تری نظیر حبس تقلیل می‌یابد. این اقدام از سوی دستگاه قضایی و بر اساس درخواست تجدید نظر یا از سوی دستگاه اجرایی کشور انجام می‌شود. عفو به موردی اطلاق می‌شود که فرد محکوم به طور کامل از هرگونه مجازات معاف شود.

[۷] تبرئه فرایندی است که به موجب آن پس از صدور حکم و به پایان رسیدن فرجام خواهی، شخص محکوم بعداً از گناه معاف شده یا از اتهام کیفری تبرئه می‌گردد و بنابراین از نظر قانون بی گناه شناخته می شود.

- سه نفر به خاطر جرم‌هایی که هنگام وقوع‌شان **کمتر از ۱۸ سال** سن داشتند در ایران اعدام شدند؛ عفو بین‌الملل باور دارد که تعداد دیگری از این گروه نیز در مالدیو و ایران در صف اعدام به سر می‌برند.[۸]

- **افراد دارای معلولیت ذهنی یا روانی** در چندین کشور از جمله ژاپن، مالدیو، پاکستان و آمریکا تحت حکم اعدام قرار دارند.

- در چندین کشور از جمله بحرین، بنگلادش، مصر، ایران، عراق، مالزی، پاکستان، عربستان سعودی، سنگاپور، ویتنام و یمن، احکام اعدام به دنبال روال‌های قضایی صادر شده که با **موازین بین‌المللی در مورد دادرسی منصفانه** مطابقت نداشته است.

- **«اعترافات» گرفته شده تحت شکنجه یا سایر رفتارهای بی‌رحمانه، غیرانسانی و ترذیلی** در کشورهای بحرین، مصر، ایران و عربستان سعودی به منظور گناه‌کار شناختن و محکوم کردن افراد به اعدام مورد استفاده قرار گرفت.

- احکام اعدامی **بدون حضور متهم (به‌طور غیابی)** در کشورهای بنگلادش، جمهوری دمکراتیک کنگو و فلسطین صادر شد.

- در کشورهای غنا، ایران، مالزی، میانمار، نیجریه، پاکستان، عربستان سعودی، سیرالئونه، سنگاپور و ترینیداد و توباگو احکام اعدام بر اساس قوانینی صادر شد که صدور مجازات اعدام را برای برخی جرایم **الزامی** کرده است.[۹]

- **دادگاه‌های نظامی** افراد غیرنظامی را در کشور مصر به اعدام محکوم کردند. احکام اعدام توسط **دادگاه‌های ویژه** در کشورهای بنگلادش، ایران، پاکستان، عربستان سعودی و یمن صادر شد.

- مجازات اعدام برای **جرائمی به غیر از قتل عمد** مورد استفاده قرار گرفت، در حالی که **جرائمی که متضمن قتل عمد** نبوده‌اند طبق قوانین بین‌المللی و معیار«جدی‌ترین جرائم» نباید مشمول مجازت اعدام شوند.[۱۰]

- **جرایم مرتبط با مواد مخدر**:

---

[۸] در مواردی، سن واقعی زندانی به دلیل فقدان سندی روشن از قبیل گواهی تولد مورد اختلاف است. دولت‌ها باید طیف کاملی از معیارهای مناسب را در پرونده‌هایی که سن متهم مورد اختلاف است، اعمال کنند. روش درست در ارزیابی سن شامل بهره‌گیری از دانش‌های مربوط به رشد جسمی، روانی و اجتماعی است. هر یک از این معیارها باید به گونه‌ای اعمال شود که در موارد مورد اختلاف، فرد مربوطه را به عنوان شخصی که هنگام وقوع جرم زیر ۱۸ سال سن داشته تلقی کند و بر این اساس باید اطمینان حاصل کند که مجازات مرگ اعمال نمی‌شود. چنین رویکردی مطابق با این اصل است که در کلیه اقدامات مربوط به کودکان باید منافع کودک به عنوان اولویت و اصلی اولیه و اساسی مورد توجه قرار گیرد، چنان چه در ماده ۳ (۱) کنوانسیون حقوق کودک سازمان ملل آمده است.

[۹] قوانینی که صدور مجازات اعدام برای برخی جرایم را الزامی کرده‌اند با اصول حقوق بشر مغایرت دارند زیرا «هرگونه امکان در نظر گرفتن شرایط خاص و شخصی محکوم یا شرایط ویژه جرم ارتکابی» را از میان برمی‌دارد. کمیته حقوق بشر سازمان ملل، *رای پاگدایاوان رولاندو علیه فیلیپین*، شماره ۲۰۰۲/۱۱۱۰، ۸ دسامبر ۲۰۰۴، سند سازمان ملل CCPR/C/۸۲/D/۱۱۱۰/۲۰۰۲، پاراگراف ۵.۲.

[۱۰] چنانچه در ماده ۶ میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی مقرر شده است.

- حداقل ۳۰ نفر اعدام در ۳ کشور - چین (+)، ایران (۲۳ نفر از ۲۴۶+ یعنی ۹ درصد) و عربستان سعودی (۵ نفر از ۲۷ نفر یعنی ۱۹ درصد) – به دلیل جرایم مرتبط با مواد مخدر اعدام شدند. این آمار ۶ درصد از کل اعدام‌های ثبت شده در سال ۲۰۲۰ را تشکیل داده و ۷۵ درصد کاهش نسبت به آمار اعدام‌های مرتبط با مواد مخدر (۱۱۸ نفر) در سال ۲۰۱۹ را نشان می‌دهد. اطلاعات مربوط به ویتنام در دسترس نبود.
- ۱۷۹ حکم اعدام جدید برای جرائم مرتبط با مواد مخدر در ۸ کشور ذیل صادر شد: چین (+)، اندونزی (۱۰۱ مورد از ۱۱۷+ یعنی ۸۶ درصد)، لائوس (۹ مورد از ۹ مورد یعنی ۱۰۰ درصد)، مالزی (۳ مورد از ۲۲+ یعنی ۱۴ درصد)، سنگاپور (۶ مورد از ۸ یعنی ۷۵ درصد)، سریلانکا (۳ مورد از ۱۶ یعنی ۱۹ درصد)، تایلند (۸ مورد از ۳۵ یعنی۲۳ درصد) و ویتنام (۴۷ مورد از ۵۴ یعنی ۸۷ درصد). این احکام ۱۲ درصد از کل موارد شناسایی شده صدور حکم اعدام در سال ۲۰۲۰ را تشکیل داده و نشان دهنده کاهش ۸ درصدی نسبت به صدور حکم اعدام برای جرایم مرتبط با مواد مخدر در سال ۲۰۱۹ (۱۸۴ مورد) می‌باشد.

- در چین و ویتنام **جرائم اقتصادی** نظیر فساد مشمول مجازات اعدام شدند.
- در نیجریه و پاکستان **«توهین به مقدسات»، «کفرگویی» یا «توهین به پیامبر اسلام»** مشمول مجازات اعدام شدند.
- در مصر، هند و ایران، **جرم تجاوز** مشمول مجازات اعدام شد.
- در ایران، عربستان سعودی و یمن، اشکال مختلف **«خیانت»، «اقدام علیه امنیت ملی»، «همکاری با یک نهاد خارجی»، «جاسوسی»، «زیر سوال بردن سیاست‌های رهبری»، «مشارکت در حرکت‌های براندازانه و تروریسم» ، «شورش مسلحانه علیه حکومت» و دیگر اشکال «اقدام مجرمانه علیه حکومت»**، فارغ از اینکه منجر به مرگ افرادی شده باشد یا نه، مشمول مجازات اعدام شدند.
- در بنگلادش **دامنه مجازات اعدام** گسترش یافت و جرائم بیشتری را در برگرفت.

۳. مجازات اعدام در خاورمیانه و آفریقای شمالی

۳.۱ روندهای منطقه‌ای

- اعدام‌های ثبت‌شده با کاهش ۲۵ درصدی به پایین‌ترین حد خود در یک دهه گذشته رسیدند. آمار مربوط به عربستان سعودی و عراق کاهش چشم‌گیری داشت.
- وقوع اعدام در هشت کشور ثبت شد. تعداد اعدام‌ها افزایش چشم‌گیری در مصر داشت و اجرای احکام اعدام در عمان و قطر از سر گرفته شد. ایران مسئول ۵۶ درصد کل اعدام‌های ثبت شده بود.
- بر اساس اطلاعات موجود، صدور احکام اعدام کاهش ۱۱ درصدی داشته است.

کشور	اعدام‌های ثبت شده در سال ۲۰۲۰	احکام اعدام ثبت شده در سال ۲۰۲۰	محکومان به اعدام تا پایان سال ۲۰۲۰
الجزیره	۰	+۱	+
بحرین	۰	۳	+۲۷
مصر	+۱۰۷	+۲۶۴	+
ایران	+۲۴۶	+	+
عراق	+۴۵	+۲۷	+۷۹۰۰
اسرائیل[۱۱]	۰	۰	۰
اردن	۰	+۲	+۱۲۰
کوویت	۰	+۲	+
لبنان	۰	+۱	+
لیبی	۰	+۱۷	+۱۷
مراکش/صحرای غربی	۰	+۱	+
عمان	۴	۰	+
(حکومت) فلسطین	۰	+۱۷[۱۲]	+۱۲۵
قطر	۱	+۴	+

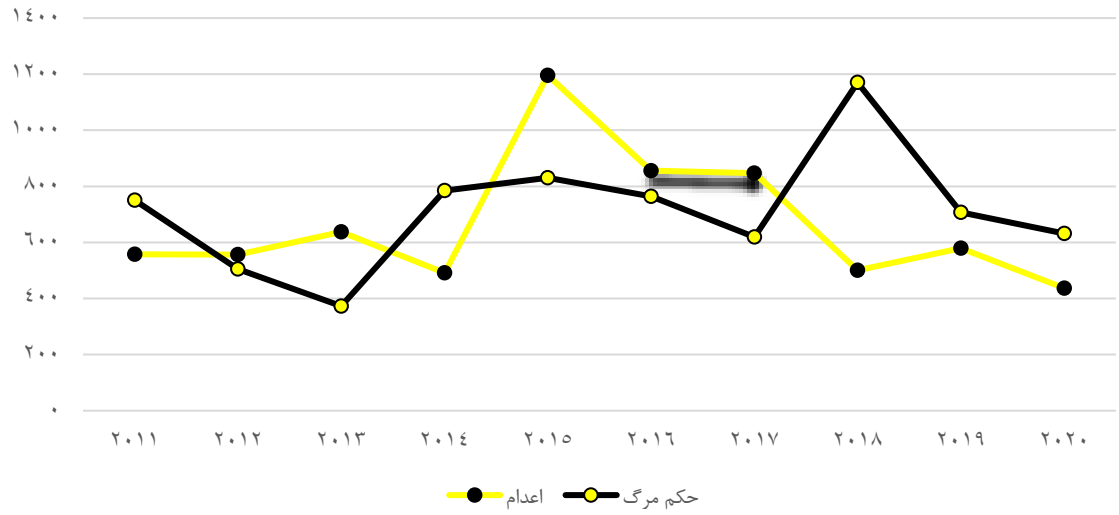
[۱۱] اسرائیل در گروه کشورهایی قرار می‌گیرد که مجازات اعدام را برای جرائم معمولی لغو کرده است. در قوانین این کشور، تنها برای جرائم خاصی نظیر جرائم تحت قانون نظامی یا جرائم رخ‌داده در شرایط استثنائی صدور مجازات اعدام جایز است.

[۱۲] این احکام اعدام توسط دادگاه‌های تحت اداره‌ی دولت بالفعل حماس در نوار غزه صادر شده‌اند. هفت مورد از این احکام اعدام در پی دادگاه‌هایی صادر شدند که متهم در آن‌ها حضور نداشته است.

کشور	اعدام‌های ثبت شده در سال ۲۰۲۰	احکام اعدام ثبت شده در سال ۲۰۲۰	محکومان به اعدام تا پایان سال ۲۰۲۰
عربستان سعودی	۲۷	+۸	+
سوریه	+	+	+
تونس	۰	+۸	+
امارات متحده عربی	۰	+۴	+
یمن	+۵	+۲۶۹	+۳۲۳

استفاده از مجازات اعدام در خاورمیانه و آفریقای شمالی در سال ۲۰۲۰ کاهش یافته است. اعدام‌های ثبت‌شده ۲۵ درصد کاهش داشته و از ۵۷۹ مورد در سال ۲۰۱۹ به ۴۳۷ مورد در سال ۲۰۲۰ تقلیل یافته است. احکام مرگ ثبت‌شده نیز از ۷۰۷ مورد در سال ۲۰۱۹ به ۶۳۹ مورد در سال ۲۰۲۰ کاهش داشته است.

اعدام و احکام مرگ ثبت شده در خاورمیانه و آفریقای شمالی
از سال میلادی ۲۰۱۱ تا ۲۰۲۰



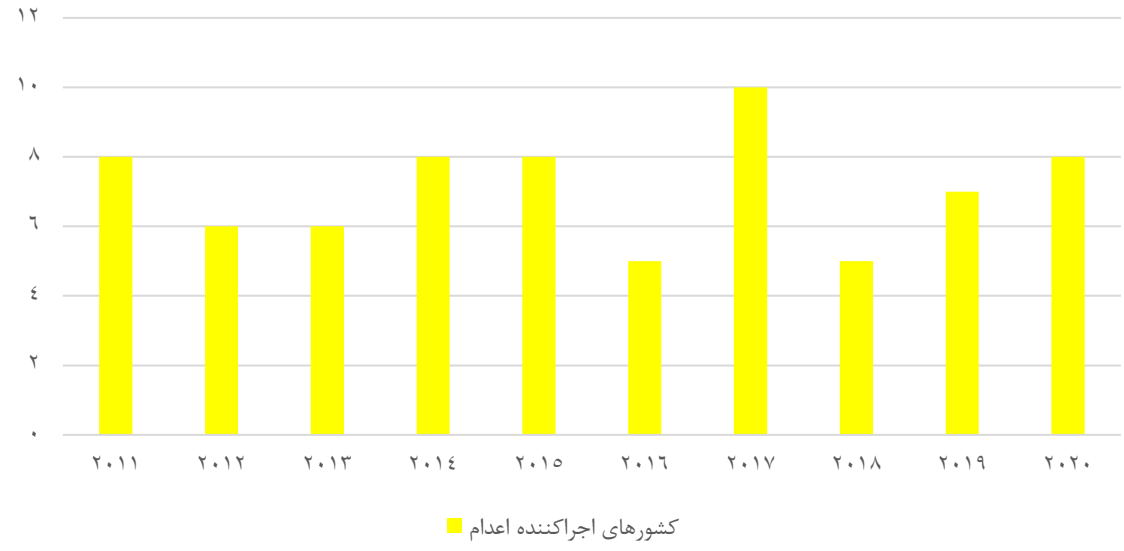
سازمان عفو بین‌الملل، موارد اعدام را در هشت کشور منطقه - شامل ایران، سوریه، مصر، قطر، عمان، عربستان سعودی، عراق و یمن- ثبت کرده است. تعداد ۴۳۷ مورد اعدام ثبت‌شده در سال ۲۰۲۰، پایین‌ترین آمار در یک دهه گذشته محسوب می‌شود، و کاهش اعدام‌ها در عربستان سعودی و عراق سهم اصلی را در این کاهش ایفا کرده‌اند. اعدام‌های ثبت‌شده در عربستان سعودی شاهد یک کاهش چشم‌گیر ۸۵ درصدی بودند، از اعدام ۱۸۴ نفر در سال ۲۰۱۹ تا اعدام ۲۷ نفر در سال ۲۰۲۰. یک کاهش ۵۵ درصدی در موارد اعدام در عراق نیز ثبت شده است، از اعدام ۱۰۰ نفر در سال ۲۰۱۹ تا اعدام ۴۵ نفر در سال ۲۰۲۰. یک کاهش خفیف در اعدام‌های ثبت‌شده در ایران وجود دارد (از اعدام

دستکم ۲۵۱ نفر در سال ۲۰۱۹ تا اعدام دستکم ۲۴۶ نفر در سال ۲۰۲۰)، و همین‌طور در یمن (از اعدام ۷ نفر در سال ۲۰۱۹ تا اعدام ۵ نفر در سال ۲۰۲۰). با این حال، کشور مصر آمار کلی اعدام در منطقه را بالا برده است زیرا اعدام‌های ثبت‌شده در این کشور شاهد افزایش بیش از سه برابر از ۳۲ مورد در سال ۲۰۱۹ به ۱۰۷ مورد در سال ۲۰۲۰ بوده است؛ بدین نحو، مصر به جای عربستان سعودی در مقام دومین کشور با بیشترین آمار اعدام در منطقه قرار گرفت. ایران همچنان بالاترین شمار اعدام‌ها را در منطقه خاورمیانه و آفریقای شمالی داراست، به نحوی که ۵۶ درصد اعدام‌های منطقه در این کشور اجرا شده‌اند. ایران و مصر مسئول ۸۲ درصد اعدام‌های ثبت‌شده در منطقه هستند.

عمان و قطر اجرای احکام اعدام را از سر گرفته و نخستین اعدام‌های ثبت شده طی سال‌های اخیر خود را صورت دادند. عفو بین‌الملل توانسته است همانند سال ۲۰۱۹ در سال ۲۰۲۰ نیز شواهدی مبنی بر اجرای اعدام‌ها در کشور سوریه به دست آورد، اما قادر نبوده به یک عدد حداقلی معتبر دست یابد.

عفو بین‌الملل صدور احکام مرگ را در سراسر منطقه به استثنای عمان و اسرائیل ثبت کرده است – اسرائیل مجازات اعدام را فقط برای جرائم معمولی لغو کرده است. نسبت به سال گذشته، احکام مرگ ثبت‌شده در یمن (از ۵۵ مورد به ۲۶۹ مورد)، لیبی (از ۰ مورد به ۱۷ مورد) و (دولت) فلسطین (از ۴ مورد به ۱۷ مورد) افزایش چشم‌گیری داشته‌اند؛ در حالیکه تعداد ثبت شده احکام مرگ در مصر کاهش یافته‌اند (از ۴۳۵ مورد به ۲۶۴ مورد).

تعداد کشورهای مجری اعدام در منطقه خاورمیانه و آفریقای شمالی
از سال میلادی ۲۰۱۱ تا ۲۰۲۰



۳.۲ تغییر و تحولات شایان توجه در کشورهای منطقه

۳.۲.۱ الجزایر

در الجزایر حداقل یک مورد حکم مرگ ثبت شده‌است. در ماه ژانویه، یک مرد توسط دادگاه کیفری در آنابا پس از محکومیت به قتل همسر سابق خود به مرگ محکوم شد.[۱۳] در ماه می، مقامات پیش‌نویس یک قانون اساسی جدید را منتشر کردند.[۱۴] ماده ۳۸ قانون أساسی پیشنهادی اعلام می‌کند که «حق حیات، حق ذاتی هر انسانی است و هیچ کس نبایست به نحو بی‌ضابطه از این حق محروم شود». بنابراین، بند مذکور، حق حیات را به طور کامل تضمین نمی‌کند و همچنین اجازه می‌دهد که مطابق قانون مجازات اعدام به کار گرفته شود.

۳.۲.۲ بحرین

در بحرین، دادگاه رسیدگی، احکام اعدام محمد رمضان و حسین موسه را در ماه جولای تأیید کرد، هرچند شواهدی مبنی بر شکنجه شدن این افراد طی دوره بازجویی وجود داشت.[۱۵] این دو مرد متعاقب دادرسی‌های به‌شدت ناعادلانه، به قتل یک مأمور پلیس در سال ۲۰۱۴ محکوم شده بودند. حکم مرگ قطعی صادره در سال ۲۰۱۵ برای این دو فرد، بر اساس گواهی‌های پزشکی صادره توسط واحد تحقیقات ویژه وزارت بهداشت مبنی بر شکنجه شدن آنان، به دادگاه تجدیدنظر فرستاده شد. این دو نفر از تمامی مجراهای تجدیدنظرطلبی استفاده کرده و اکنون در خطر اعدام هستند.

۳.۲.۳ مصر

در مصر، آمار اعدام افزایش یافت؛ شمار ۱۰۷ مورد اعدام ثبت‌شده توسط عفو بین‌الملل، بیش از سه‌برابر موارد ثبت شده در سال ۲۰۱۹ (۳۲ مورد) می‌باشد. حداقل ۲۳ تن از اعدام‌شدگان در ارتباط با پرونده‌های خشونت سیاسی و در پی دادرسی‌های به‌شدت ناعادلانه متکی بر «اعترافات» اجباری و سایر موارد نقض حقوق بشر از جمله شکنجه و ناپدیدسازی قهری، به مرگ محکوم شده بودند.

در تاریخ ۲۴ فوریه، مقامات مصری هشت مرد را در ساعات اولیه صبح در زندان برج العرب در اسکندریه اعدام کردند.[۱۶] این افراد در میان ۱۷ متهمی بودند که در پی یک دادرسی ناعادلانه توسط دادگاه نظامی در اکتبر سال ۲۰۱۸ و در ارتباط با حملات مرگبار به سه کلیسا و یک ایست بازرسی پلیس که منجر به کشته شدن ۸۸ نفر شده بود به مرگ محکوم شده بودند. طبق مدارک دادگاه، چندین تن از متهمین این پرونده به دادستانی اطلاع داده بودند که مورد ناپدیدسازی قهری و شکنجه قرار گرفته‌اند. هیچ گونه تحقیقات موثر، مستقل و بی‌طرفانه درباره شکایات شکنجه

---

[۱۳] L'Expression, "Il a tué sa femme dans la cour d'une école à Annaba Peine de mort pour l'ex-mari", 11 January 2020

[۱۴] عفو بین‌الملل، «پیش‌نویس قانون اساسی الجزایر: نگرانی‌های حقوق بشری»، ۲۵ ژوئن ۲۰۲۰.

[۱۵] عفو بین‌الملل، «بحرین – رد درخواست تجدیدنظر دو مرد در خطر اعدام علیرغم «اعترافات‌گیری» تحت شکنجه»، ۱۳ جولای ۲۰۲۰.

[۱۶] عفو بین‌الملل، «مصر – اعدام دست‌جمعی هشت مرد»، ۲۴ فوریه ۲۰۲۰.

صورت نیافته است.

اوج اعدام‌ها طی سال ۲۰۲۰ در ماه اکتبر و نوامبر ثبت شد، به‌نحوی که مقامات مصری در این مدت حداقل ۵۷ نفر - ۵۳ مرد و چهار زن را اعدام کردند.[۱۷] این اعدام‌ها در پی حادثه‌ای در تاریخ ۲۳ سپتامبر در مجتمع زندان تورا در جنوب قاهره رخ داد که در آن چهار زندانی در صف اعدام و چهار نفر از نیروهای امنیتی کشته شدند. مقامات برای توجیه این وقایع خشونت‌بار به تلاش زندانیان برای فرار اشاره کردند. با این حال، تحقیقات مستقل و شفافی درباره این حادثه صورت نگرفته است. از میان ۵۷ فرد اعدام‌شده، ۱۵ تن از مردان در ارتباط با موارد خشونت سیاسی با اتهام قتل محکوم به مرگ شده بودند و ۳۸ تن از مردان و چهار زن در پرونده‌های معمولی قتل، به مرگ محکوم شده بودند. دو نفر از مردان اعدام شده به تجاوز جنسی نیز محکوم شده بودند. در تاریخ ۳ اکتبر، مقامات دو مرد را که در دادگاه جمعی در پرونده معروف به «وقایع کتابخانه اسکندریه» به جرم دست داشتن در خشونت‌های سیاسی پس از سرکوب مرگبار تحصن میدان رابعه در ماه آگوست ۲۰۱۳ محکوم شده بودند، اعدام کردند.

در تاریخ ۴ اکتبر، ۱۰ مرد که در پرونده معروف به «اگناد مصر» در ارتباط با حملات خشونت آمیز به مقامات و اموال عمومی به مرگ محکوم شده بودند، اعدام شدند. متهمان به دادستان‌های عالی امنیت کشور گفتند که مورد ناپدیدسازی قهری و شکنجه قرار گرفته‌اند. با این حال، هیچ تحقیقاتی در مورد شکایات آنان صورت نگرفت. جمال زکی، یکی از اعدام‌شدگان، قبل از خاتمه دادگاه، در یک ویدیوی «اعتراف» پخش‌شده از رسانه‌های گوناگون ظاهر شده بود، امری که حقوق وی مبنی بر دسترسی به دادرسی عادلانه، از جمله حق سکوت و عدم اجبار به اقرار علیه خود و حق بهره‌مندی از اصل برائت را به شدت نقض کرد. سه مرد دیگر که در تاریخ ۴ اکتبر اعدام شدند، طی یک پرونده دیگر مربوط به خشونت سیاسی پس از سرکوب تحصن میدان رابعه توسط مقامات، محکوم شده بودند.

آمار محکومیت‌ها به اعدام از ۴۳۵ مورد در سال ۲۰۱۹ به ۲۶۴ مورد در سال ۲۰۲۰ کاهش داشت. کاهش شمار احکام مرگ ثبت‌شده ممکن است ناشی از محدودیت دسترسی به اطلاعات درباره زندانیان محکوم به مرگ در پرونده‌های غیرمرتبط با خشونت سیاسی باشد؛ و نیز کاهش در تعداد دادگاه‌های جمعی که در آن‌ها احکام اعدام صادر می‌شود نسبت به سال قبل؛ و همچنین تعطیلی موقت دادگاه‌ها و تعویق در دادرسی‌ها به‌خاطر همه‌گیری بیماری کووید-۱۹. در تاریخ ۲ مارس، ۳۷ نفر توسط دادگاه کیفری قاهره در پی محکومیت به اتهامات مرتبط با تروریسم، حکم اعدام دریافت کردند.[۱۸] این ۳۷ نفر بخشی از ۲۰۸ نفری بودند که به انجام حملات مسلحانه بین سال‌های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ متهم شده بودند. در ماه جولای، دادگاه رسیدگی (عالی‌ترین دادگاه تجدیدنظر) حکم اعدام وائل تواضروس، معروف به پدر ایسایا، را تأیید کرد. او یک راهب است که از بابت قتل اسقف عنبا اپیفانیوس در ماه آوریل ۲۰۱۹ محکوم شده است. وائل تواضروس در پی یک دادرسی به‌شدت نامنصفانه که طی آن دادگاه برای صدور حکم به «اعترافات» حاصل از شکنجه اتکا کرده بود، به مرگ محکوم شده است. وی همچنین از حق خود مبنی بر دسترسی مناسب به مشاره

---

[۱۷] عفو بین‌الملل، «مصر- اوج‌گیری دهشتناک اعدام‌ها نشان‌گر عمق بحران حقوق بشری در کشور است»، ۲ دسامبر ۲۰۲۰.

[۱۸] عفو بین‌الملل، «مصر - صدور حکم مرگ برای ۳۷ متهم به تروریسم در پی یک دادگاه نامنصفانه»، ۲ مارس ۲۰۲۰.

حقوقی محروم شده است.[۱۹] نیروهای امنیتی، وائل تواضروس را بین تاریخ ۲ تا ۲۸ اگوست ۲۰۱۸ تحت ناپدیدسازی قهری قرار داده بودند. طبق یک اظهاریه ویدئویی ارائه‌شده توسط وائل تواضروس در دادگاه، که توسط عفو بین‌الملل مورد بررسی قرار گرفته است، نیروهای امنیتی طی این مدت وی را برهنه کرده، به صومعه محل وقوع قتل برده و به وی گفته بودند که لباس رهبانی‌ش را بر تن کند. وی سپس مورد ضرب و شتم و شوک الکتریکی قرار گرفته و زیر فشار قرار گرفته است تا قتل ادعایی را جلوی دوربین بازسازی کند. وائل تواضروس همچنین اظهار کرد که پس از دستور یک قاضی مبنی بر انتقال وی به یک بیمارستان به‌منظور قرار گرفتن تحت آزمایش‌های پزشکی، یک مأمور به کارمندی از بخش بهداشت دستور داده بوده است که به دروغ گواهی‌ای مبنی بر سلامت وی تنظیم کند.

۱۳.۲.۴ایران

ایران حداقل ۲۴۶ نفر را اعدام کرد. شمار اعدام‌ها همچنان نسبت به دوران پیش از اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر در نوامبر ۲۰۱۷ پایین‌تر ماند و اصلاحات صورت گرفته در قانون مبارزه با مواد مخدر موجب شد که تعداد کسانی که به خاطر جرائم مرتبط با مواد مخدر به مرگ محکوم شده و اعدام می‌شوند کاهش یابد. از میان ۲۴۶ مورد اعدام ثبت‌شده توسط عفو بین‌الملل، ۱۹۴ نفر با اتهام قتل، ۲۳ نفر برای جرائم مرتبط با مواد مخدر، ۱۲ نفر با اتهام تجاوز،۴ نفر با اتهام «قیام مسلحانه علیه حکومت» (بغی)، ۵ نفر با اتهام محاربه، ۲ نفر با اتهامات قتل و تجاوز، ۲ نفر با اتهام جاسوسی، یک نفر با اتهام «افساد فی‌الارض» و یک نفر برای نوشیدن مشروبات الکلی اعدام شدند.[۲۰] در دو مورد اتهامات اعدام‌شدگان برای عفو بین‌الملل نامعلوم بود. یک اعدام در ملأ عام صورت گرفت و ۹ زن در میان اعدامیان قرار داشتند.

اعدام با طناب دار و با شلیک گلوله، روش‌های ثبت‌شده اعدام در این سال بودند.[۲۱] هرچند قانون مجازات اسلامی همچنان سنگسار را مجاز می‌داند، عفو بین‌الملل موردی از اعدام با سنگسار در این سال ثبت نکرده است.

روابط جنسی رضایتمندانه با همجنس و روابط جنسی خارج از ازدواج همچنان جرم‌انگاری شده و مشمول مجازات اعدام باقی ماندند. مجازات مرگ برای برخی جرائم مربوط به مواد مخدر و نیز اتهاماتی مبهم و تفسیربردار نظیر «سب‌النبی»، «محاربه» و «افساد فی‌الارض» نیز در قانون درنظرگرفته شده است.

مجازات مرگ به‌نحو فزاینده‌ای به‌عنوان ابزاری برای سرکوب سیاسی علیه مخالفان، معترضان و اعضای اقلیت‌های اتنیکی مورد استفاده قرار گرفت.

در ماه دسامبر، خبرنگار مخالف حکومت روح‌الله زم، در ارتباط با کانال خبری ضد حکومتی خود در شبکه‌های اجتماعی با نام «آمد نیوز»، اعدام شد.[۲۲] روح‌الله زم، که ایران را متعاقب اعتراضات پس از انتخابات سال ۱۳۸۸ ترک کرده بود،

---

[۱۹] عفو بین‌الملل، «مصر - اوج‌گیری دهشتناک اعدام‌ها، نشان‌گر عمق بحران حقوق بشری در کشور»، ۲ دسامبر ۲۰۲۰.

[۲۰] طبق قانون مجازات اسلامی ایران، شرب خمر مجازات ۸۰ شلاق را در پی دارد، و اگر فردی سه مرتبه به این امر محکوم شود، مجازات مرتبه چهارم مرگ خواهد بود.

[۲۱] برای نخستین بار پس از دهه ۶۰، اعدام با شلیک گلوله به‌عنوان یک شیوه اعدام در ایران به کار رفت.

[۲۲] عفو بین‌الملل، «اعدام خبرنگار روح‌الله زم؛ هجمه‌ای مرگبار به آزادی بیان»، ۱۲ دسامبر ۲۰۲۰.

طی سفری به عراق در اکتبر ۲۰۱۹ ربوده شده و به اجبار به ایران بازگردانده شده بود. وی به طول نه ماه محروم از هرگونه تماس با خانواده یا وکیل نگه‌داشته شده و پس از آن تنها توانسته بود با وکیل تسخیری خود در حضور نیروهای امنیتی و اطلاعاتی دیدار داشته باشد. وی در ماه ژوئن، در پی یک روند قضایی به‌شدت ناعادلانه، توسط شعبه ۱۵ دادگاه انقلاب در تهران به اتهام «افساد فی‌الارض» به مرگ محکوم شد. اساس این اتهام فعالیت‌های وی در کانال خبری «آمد نیوز» بود. این کانال خبری، که از طریق پیام‌رسان تلفنی «تلگرام» عمل می‌کرد و بیش از یک میلیون دنبال‌کننده داشت، ویدئوهای اعتراضات و اطلاعاتی درباره سهم احتمالی مقامات گوناگون در فساد را پخش می‌کرد. مقامات هم به‌نحو علنی و هم در جریان دادگاه ادعا کردند که فعالیت رسانه‌ای وی «جاسوسی» برای اسرائیل و فرانسه، «همکاری با دولت متخاصم آمریکا»، «جرائم علیه امنیت ملی» و «تبلیغ علیه نظام» را در بر می‌گرفته است.

مقامات همچنین علیه معترضان اتهامات کیفری مبهم، موسع و تفسیربرداری را مطرح کردند که مجازات مرگ به دنبال دارد. ده‌ها تن از معترضانی که در ارتباط با اعتراضات آبان ۱۳۹۸ دستگیر شده بودند در مرحله تحقیقات مقدماتی به «محاربه»، «افساد فی‌الارض»، یا «بغی» متهم شدند. چندین نفر در پی دادرسی‌های غیرمنصفانه‌ی متکی بر «اعترافات» حاصل از شکنجه، به مرگ محکوم شدند.[۲۳]

در ماه فوریه، شعبه ۱۵ دادگاه انقلاب در تهران، امیرحسین مرادی، محمد رجبی و سعید تمجیدی را در ارتباط با آتش‌سوزی‌های رخ‌داده طی اعتراضات آبان ۱۳۹۸ به چندین اتهام از جمله «محاربه» محکوم کردند.[۲۴] این افراد پس از یک روند دادرسی به‌شدت ناعادلانه به مرگ محکوم شدند؛ آنان از دسترسی به وکیل طی مرحله تحقیقات محروم بوده و اعلام کردند که شکنجه شده‌اند. امیرحسین مرادی اظهار داشت که وی مورد شکنجه قرار گرفته تا علیه خود در مقابل دوربین «اعترافات» کند. «اعترافات» ضبط شده‌ی وی از صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران پخش شدند و در دادگاه نیز به‌عنوان مدرک برای محکومیت وی مورد استناد قرار گرفتند. دیوان عالی کشور در ماه دسامبر حکم اعدام این افراد را لغو کرده و پرونده‌هایشان را برای بررسی مجدد به دادگاه بدوی بازپس فرستاد.

در تاریخ ۵ اگوست، یک معترض با نام مصطفی صالحی در زندانی در استان اصفهان اعدام شد در حالی که نگرانی‌های جدی درباره نقض حقوق وی مبنی بر برخورداری از دادرسی عادلانه وجود داشت، از جمله عدم دسترسی وی به وکیل طی دوره بازجویی و تحقیقات. مصطفی صالحی که بر بی‌گناهی خود اصرار داشت، در ارتباط با قتل یکی از اعضای نیروهای امنیتی طی اعتراضات سراسری رخ‌داده در فاصله دسامبر ۲۰۱۷ و ژانویه ۲۰۱۸ (دی‌ماه ۱۳۹۶) به مرگ محکوم شده بود.

در سال میلادی ۲۰۲۰، ۹ تن از اعضای اقلیت بلوچ و ۱۱ تن از اعضای اقلیت کرد اعدام شدند.

---

[۲۳] عفو بین‌الملل، *ویرانگران انسانیت – بازداشت‌های گسترده، ناپدیدسازی و شکنجه در پی اعتراضات آبان ۹۸ در ایران*، ۲ سپتامبر ۲۰۲۰.

[۲۴] عفو بین‌الملل، «سه زندانی در خطر اعدام قرار دارند»، ۲۸ فوریه ۲۰۲۰.

هدایت عبدالله‌پور



هدایت عبدالله‌پور، یک زندانی کرد که از سال ۲۰۱۷ در صف اعدام به سر می‌برد، مخفیانه اعدام شد.[۲۵] مقامات پیکر وی را به خانواده‌اش تحویل ندادند و محل دفن وی را نیز معلوم نکردند. وی در سال ۲۰۱۷ در پی یک دادرسی به شدت غیرمنصفانه و در رابطه با درگیری مسلحانه‌ای به اعدام محکوم شده بود که در سال ۲۰۱۶ بین اعضای سپاه پاسداران و افراد وابسته به «حزب دموکرات کردستان ایران» رخ داده بود. وی در تاریخ ۹ ماه می ۲۰۲۰ از زندان مرکزی ارومیه در آذربایجان غربی به مکانی نامعلوم منتقل شد. طی هفته‌های پس از آن، مقامات هیچ اطلاعاتی درباره مکان یا سرنوشت وی در اختیار خانواده یا وکلایش قرار ندادند.

در تاریخ ۱۰ ژوئن، رئیس مرکز اجرای احکام در ارومیه به خانواده وی اطلاع داد که او چند هفته پیش در اوشنویه اعدام شده است. در تاریخ ۲۴ ژوئن، خانواده‌ی وی گواهی مرگ او را از سازمان ثبت احوال در اشنویه در استان آذربایجان غربی دریافت کردند مبنی بر این که وی در ارومیه در تاریخ ۱۱ می در نتیجه «برخورد اجسام سخت یا تیز» جان سپرده است. از نظر عفو بین‌الملل، این عبارت با ادعاهای گزارش‌شده توسط حزب دمکرات کردستان ایران پس از ناپدیدسازی قهری هدایت عبدالله‌پور مبنی بر این که وی توسط جوخه تیراندازی در پاسگاه نظامی سپاه پاسداران در اوشنویه اعدام شده است، مطابقت دارد.

ایران همچنان از مجازات اعدام علیه افرادی که هنگام وقوع جرم کودک بوده و زیر ۱۸ سال سن داشتند، در مغایرت با قوانین بین‌المللی که استفاده از مجازات اعدام را در چنین پرونده‌هایی مطلقا ممنوع کرده، ادامه داد.[۲۶] طبق قانون مجازات اسلامی ایران، پسران بالای پانزده سال قمری و دختران بالای نه سال قمری را می‌توان همانند بزرگسالان در صورت محکومیت به برخی جرائم از جمله قتل به اعدام محکوم کرد. قانون برای قضات این اختیار را قائل می‌شود که به جای مجازات مرگ مجازات جایگزینی صادر کنند در صورتی که تشخیص دهند کودک در زمان وقوع جرم ماهیت جرم انجام شده و یا حرمت آن را درک نمی‌کرده و یا در «رشد و کمال عقل» آنان «شبهه» وجود دارد. طی سال ۲۰۲۰، عفو بین‌الملل اعدام سه جوان را با نام‌های مجید اسماعیل‌زاده، محمدحسن رضایی و شایان سعیدپور ثبت کرده است که هنگام وقوع جرم زیر ۱۸ سال سن داشتند.

---

[۲۵] عفو بین‌الملل، «ایران - زندانی قربانی ناپدیدسازی قهری احتمالا توسط جوخه تیراندازی اعدام شده است»، ۳۰ ژوئن ۲۰۲۰.

[۲۶] ایران به‌عنوان یک کشور عضو کنوانسیون حقوق کودک و میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی، به لحاظ قانونی موظف است کلیه افراد زیر ۱۸ سال را به عنوان کودک تلقی کند و اطمینان حاصل نماید که این افراد به مرگ محکوم نشوند.

در ۲۱ آوریل، شایان سعیدپور، ۲۱ ساله، در زندان مرکزی سقز در استان کردستان اعدام شد.[۲۷] بک دادگاه کیفری در استان کردستان وی را در اکتبر ۲۰۱۸ پس از محکومیت به قتل در ارتباط با ضربات چاقوی مرگبار به مردی طی یک دعوای خیابانی در اگوست ۲۰۱۵ به مرگ محکوم کرد. شایان در آن زمان ۱۷ ساله بود. شایان سعیدپور دارای معلولیت ذهنی بود و پیش از دستگیریش توسط پزشک دارای اختلال کنترل تکانه تشخیص داده شده بود. بر اساس اطلاعات عفو بین‌الملل، سازمان پزشکی قانونی، که تحت نظر قوه قضاییه است، در نظریه‌ای به دادگاه گفته بود شایان سعیدپور در زمان وقوع جرم دارای «رشد و کمال عقلی» بوده و می‌توانسته درست و نادرست را از هم تشخیص بدهد. خانواده و وکیل شایان سعیدپور این ارزیابی را رد کرده و گفته بودند که او در زمان جرم از رشد عقلی برخوردار نبوده است. وکیل شایان سعیدپور همچنین ابراز نگرانی کرده بود که دادگاه بیماری روانی وی را در نظر نگرفته است.

محمدحسن رضایی



در تاریخ ۳۱ دسامبر، محمدحسن رضایی در زندان لاکان رشت در استان گیلان اعدام شد. وی ۱۲ سال در صف اعدام به سر برده بود.[۲۸] او در زمان دستگیری در سال ۲۰۰۷، که در ارتباط با چاقو خوردن مرگبار یک مرد طی یک دعوای خیابانی بود، ۱۶ سال سن داشت. فرایند دادرسی در پرونده وی به‌شدت غیرمنصفانه بود. مأموران آگاهی در بندر انزلی در استان گیلان، وی را برای مدت طولانی در سلول انفرادی و بدون دسترسی به خانواده و وکلایش نگه داشته بودند. طبق منابع آگاه، آنان به‌منظور کسب «اعترافات» وی را از جمله با ضربات ترکه و شلنگ و ضربات مشت و لگد مرتبا شکنجه داده بودند. در جریان محاکمه وی دربرابر دادگاه کیفری در استان گیلان در اکتبر ۲۰۰۸، «اعترافات» اجباری او به عنوان مدرک مورد استفاده قرار گرفت. این در حالی بود که وی خود آن گفته‌ها را در دادگاه پس گرفته و آن‌ها را حاصل از شکنجه دانسته بوده است. دادگاه هیچ دستوری برای انجام تحقیقات مستقل و شفاف درباره شکایات شکنجه صادر نکرد.

مقامات همچنین دست به اجرای برخی اعدام‌ها بدون اعلام قبلی یا اطلاع به خانواده‌ها یا وکلای اعدام‌شدگان زدند، امری که در قانون ایران لازم است. به طور نمونه، مقامات، کشتی‌گیر نوید افکاری را در تاریخ ۱۲ سپتامبر بدون اطلاع قبلی به وی، خانواده یا وکیلش مخفیانه اعدام کردند. وی دو حکم مرگ دریافت کرده بود – یک بار برای قتل و تحت عنوان «قصاص» توسط دادگاه کیفری و یک بار برای «افساد فی‌الارض» توسط دادگاه انقلاب؛ هر دو پرونده با با قتل

---

[۲۷] عفو بین‌الملل، «ایران – اعتراض عفو بین‌الملل به اعدام کینه‌توزانه و بی‌رحمانه شایان سعیدپور»، ۲۱ آوریل ۲۰۲۰.

[۲۸] عفو بین‌الملل، ایران: اعدام مرد جوان دستگیرشده در زمان نوجوانی، نقض فاحش حق حیات است. ۳۱ دسامبر ۲۰۲۰

یک مأمور امنیتی در تاریخ ۲ اگوست ۲۰۱۸ در شیراز به دنبال اعتراضات خیابانی در این شهر مرتبط بود. نوید افکاری هرگونه نقش در این قتل را انکار کرده بود. روند دادرسی وی به شدت ناعادلانه بود و او مورد فهرست مطولی از موارد نقض حقوق بشر، از جمله ناپدیدسازی قهری، شکنجه و سایر بدرفتاری‌های منجر به «اعترافات» اجباری، و محرومیت از دسترسی به وکیل طی مرحله تحقیقات قرار گرفته بود.

احکام تازه مرگ طی این سال در ایران صادر شدند، ولی به دلیل عدم شفافیت درباره استفاده از مجازات اعدام از سوی مقامات و نیز اطلاعات ناکافی، عفو بین‌الملل نتوانسته است عدد حداقلی معتبری درباره شمار احکام صادره اعدام به دست آورد.

در ماه اکتبر، دیوان عالی کشور حکم مرگ برزان نصرالله‌زاده را که در سال ۲۰۱۳ برای یک جرم واقع شده در سال ۲۰۱۰، یعنی زمانی که وی تنها ۱۷ سال سن داشت، لغو کرد.[۲۹] دیوان عالی کشور حکم وی را به حبس تقلیل داد؛ وی در ماه اکتبر با توجه به تکمیل دوران حبس آزاد شد.

۳.۲.۵ عراق

در عراق، مقامات در تاریخ ۱۷ نوامبر ۲۱ نفر را به‌نحو دسته‌جمعی اعدام کردند؛ این افراد شامل کسانی می‌شدند که گمان می‌رفت با گروه مسلحی که خود را «دولت اسلامی» می‌خواند وابسته باشند و به اتهامات مربوط به تروریسم محکوم شده بودند.[۳۰] دادگاه تجدیدنظر در اربیل، حکم مرگ عبدالرحمان عار (همچنین معروف به محمت بسیکسیز) را در ۲۳ سپتامبر تأیید کرد. عبدالرحمان عار، یک شهروند کرد ترکیه، همراه با چندین تن دیگر در اربیل در تاریخ ۲۰ جولای ۲۰۱۹ توسط واحد ضدتروریسم دولت منطقه‌ای کردستان و در رابطه با کشته شدن یک دیپلمات ترک دستگیر شده بود. در اثر همه‌گیری بیماری کووید-۱۹، دادگاه‌ها طی ماه‌های متعددی از این سال تعطیل بودند.

۳.۲.۶ کویت

در کویت، پنج مورد تخفیف ثبت شد. دادگاه تجدیدنظر در ماه فوریه دو حکم اعدام را به حبس ابد تغییر داد.[۳۱] در ماه جولای، این دادگاه حکم اعدام سه برادر را تغییر داد - یکی به حبس ابد و دو نفر دیگر به ۱۰ سال حبس.[۳۲]

۳.۲.۷ لبنان

در لبنان، دادگاه تجدیدنظر در ماه فوریه یک حکم اعدام را لغو کرد و قرار دادرسی برای ماه مارس صادر شد.[۳۳] در

---

[۲۹] عفو بین‌الملل، «ایران - اعدام قریب‌الوقوع سه زندانی دستگیرشده هنگام نوجوانی را متوقف کنید»، ۲۲ فوریه ۲۰۱۹.

[۳۰] عفو بین‌الملل، «عراق در اقدامی ظالمانه ی ۲۱ نفر را به صورت دسته‌جمعی اعدام کرد»، ۱۷ نوامبر ۲۰۲۰.

[۳۱] العنبا، «توقف اعدام دو شهروندی که شهروند دیگری را از سلمیه ربوده و در جبیریه مورد تجاوز قرار داده بودند»، ۲۴ فوریه ۲۰۲۰.

[۳۲] العنبا، «دادگاه تجدیدنظر اعدام سه برادر را که انتقام قتل برادر خود را از قاتلش گرفته بودند لغو کرد»، ۱۳ جولای ۲۰۲۰.

[۳۳] دیدبان خاورمیانه، «لبنان حکم مرگ یک متجاوز و قاتل را لغو کرد»، ۲۱ فوریه ۲۰۲۰.

پایان سال ۲۰۲۰ وضعیت پرونده همچنان نامشخص بود.

۳.۲.۸ مراکش/صحرای غربی

در مراکش / صحرای غربی، سلطان محمد ششم به مناسبت بزرگداشت روز تاج‌گذاری/روز تاج و تخت، دو حکم اعدام را به حبس ابد تبدیل کرد.[۳۴]

۳.۲.۹ عمان

دولت عمان به عفو بین الملل اطلاع داد که چهار نفر - سه مرد و یک زن - در تاریخ ۳۰ دسامبر به جرم قتل عمد از پیش برنامه‌ریزی شده اعدام شدند. هیچ حکم اعدام تازه‌ایی صادر نشد. دولت تصریح کرد که چهار فرد اعدام شده طبق ماده ۲۳۷ قانون مجازات در سال‌های پیش از ۲۰۲۰ به اعدام محکوم شده بودند. هیچ محکومی مورد عفو قرار نگرفت، اما دادگاه تجدیدنظر در ماه ژوئیه دو حکم اعدام را به حبس ابد و جریمه نقدی تبدیل کرد. این تخفیف‌ها به دو فرد محکومی تعلق گرفت که در سال ۲۰۱۹ برای جرایم مرتبط با مواد مخدر به اعدام محکوم شده بودند. دولت همچنین توضیح داد که بیماری همه‌گیر کووید-۱۹ هیچ یک از رویه‌های مربوط به مجازات اعدام را تحت تأثیر قرار نداده و نیز این که هیچ مرگ و میر مربوط به کووید-۱۹ در میان افراد در صف اعدام رخ نداده است. اعدام‌های مذکور در عمان به‌معنای از سرگیری اجرای احکام اعدام در این کشور بود. پیش از این، آخرین اعدام ثبت‌شده در این کشور در سال ۲۰۱۵ صورت یافته بود.

در ماه اکتبر، سلطان حیثم بن طارق، فرمان سلطنتی شماره ۲۰۲۰/۱۲۰ را برای اصلاح برخی از مواد قانون آیین دادرسی کیفری با پیامدهایی درباره استفاده از مجازات اعدام در کشور صادر کرد. ماده (۱) این قانون مقرر می دارد: «دادگاه کیفری جز با اجماع کامل و اتفاق نظر در آرا، حکمی برای اعدام صادر نمی‌کند. قبل از صدور چنین حکمی، دادگاه کیفری باید اسناد مربوط را به کمیته‌ای بفرستد که به دستور اعلیحضرت سلطان شکل خواهد گرفت. این کمیته تحت ریاست مفتی اعظم سلطنت یا دستیار وی، بهمراه عضویت دو متخصص که توسط رئیس کمیته به‌منظور اظهارنظر از دیدگاه شرعی معرفی می شوند، خواهد بود. اگر نظر کمیته ظرف ۶۰ روز بعد به دادگاه مذکور نرسد، دادگاه در مورد پرونده حکم صادر می‌کند. در صورت عدم توافق برای حکم اعدام، حکم حبس ابد جایگزین خواهد شد.»[۳۵]

۳.۲.۱۰ قطر

قطر در ماه می با اعدام آنیل چودهاری، تبعه نپالی، با شلیک گلوله اجرای احکام اعدام را از سر گرفت.[۳۶] اعدام وی در پی تأیید حکم اعدام وی توسط دادگاه تجدیدنظر اجرا شد. قبل از این اعدام، آخرین اعدام شناخته شده در این

---

[۳۴] اخبار جهانی مراکش، «روز تاج‌گذاری: سلطان محمد ششم ۱۴۴۶ محکوم را مورد عفو سلطنتی قرار داد»، ۲۹ جولای ۲۰۱۹.

[۳۵] تایمز عمان، «اعلیحضرت سلطان حیثم بن طارق عفو سلطنتی صادر می‌کند»، ۱۲ اکتبر ۲۰۲۰.

[۳۶] خبرهاب، «مرد نپالی به جزای قتل در قطر با شلیک گلوله اعدام شد»، ۲۱ می ۲۰۲۰.

کشور در سال ۲۰۰۰ انجام شده بود.

۳.۲.۱۱ عربستان سعودی

به گفته‌ی کمیسیون حقوق بشر عربستان سعودی، عربستان در سال ۲۰۲۰ ۲۷ اعدام اجرا کرده است.[۳۷] عفو بین‌الملل توانست در خصوص ۲۵ مورد از این اعدام‌ها اطلاعات تکمیلی به دست آورد.[۳۸] در میان آن‌ها دو زن و ۲۳ مرد بودند. ۱۹ نفر به جرم قتل، پنج نفر برای جرایم مرتبط با مواد مخدر و یک نفر برای جرایم مرتبط با تروریسم اعدام شدند. از ۲۵ اعدام بررسی شده، ۱۶ نفر از اتباع عربستان سعودی و دیگران از تبعه کشورهای ذیل بودند: مصر (۱)؛ عراق (۱)؛ اردن (۲)؛ یمن (۲)؛ سوریه (۳). از ماه ژانویه در اجرای احکام اعدام تعزیری کاهش رخ داده است. با این حال، هیچ تغییر رسمی در قوانین عربستان در این مورد صورت نیافته است، از جمله در مورد قانون کنترل مواد مخدر و روان‌گردان در عربستان سعودی که قاچاق مواد مخدر یا جرایم مرتبط با آن را قابل مجازات با اعدام تعزیری در نظر می‌گیرد.

۲۷ اعدام ثبت شده در عربستان سعودی در مقایسه با سال ۲۰۱۹ با ۱۸۴ اعدام ثبت شده، ۸۵ درصد کاهش در شمار اعدام‌ها را نشان می‌دهد.[۳۹] ثبت این عدد (۲۷) توسط عفو بین‌الملل همچنین کمترین تعداد اعدام‌های ثبت شده توسط عفو بین‌الملل از سال ۲۰۱۰ بود. در طول سال، آژانس مطبوعاتی سعودی که خبرگزاری رسمی دولت عربستان سعودی است، رسما جزئیات اعدام ۲۵ نفر را منتشر کرد. این واقعیت که کمیسیون حقوق بشر عربستان سعودی اعلام کرد ۲۷ اعدام را ثبت کرده است، یعنی دو مورد بیشتر از آژانس مطبوعاتی سعودی، در مورد تعداد واقعی اعدام شدگان توسط مقامات در سال ۲۰۲۰ شک و تردید ایجاد کرد.

کمیسیون حقوق بشر عربستان سعودی اعلام کرده است که «کاهش شدید اعدام‌ها تا حدی با اعمال دستور رسمی مبنی بر به تعلیق در آوردن احکام اعدام در پرونده‌های مرتبط با جرایم مواد مخدر به وجود آمده است»[۴۰] خبر صدور این دستور قبلاً در سال ۲۰۲۰ اعلام نشده و جزئیات آن نیز در طی سال منتشر نشده بود. عفو بین الملل نتوانست تعیین کند که تا چه اندازه این دستور بر میزان اعدام‌ها در سال ۲۰۲۰ تاثیر داشته است.[۴۱] با این وجود، دو عامل

---

[۳۷] کمیسیون حقوق بشر عربستان سعودی، پست توییتری مربوط به ۱۹ ژانویه ۲۰۲۱: «عربستان سعودی در سال ۲۰۲۰ استفاده از مجازات اعدام را به طرز قابل توجهی کاهش داد. سال میلادی ۲۰۲۰ با یک کاهش شدید ۸۵ درصدی نسبت به سال پیش، کمترین تعداد اعدام‌ها طی دهه‌های گذشته در این کشور را داشته است.»

[۳۸] عفو بین‌الملل نتوانسته است جزییات مربوط به دو مورد از اعدام‌های اعلام شده از سوی کمیسیون حقوق بشر عربستان سعودی را به دست بیاورد.

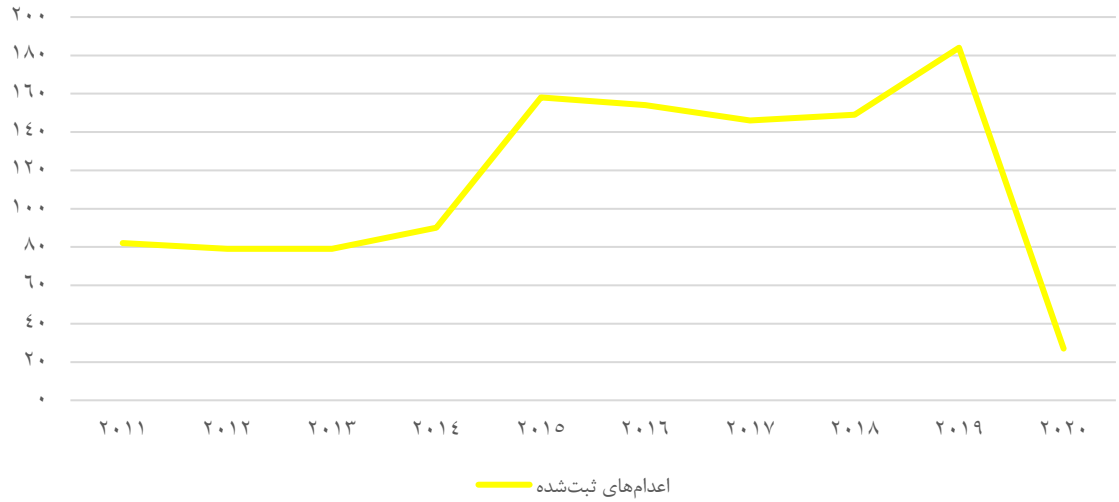
[۳۹] ۱۸۴ مورد اعدام ثبت‌شده توسط عفو بین‌الملل در سال ۲۰۱۹ بالاترین رکورد ثبت‌شده در تحقیقات عفو بین‌الملل با نقل قول از آمار وزارت کشور عربستان سعودی از سال ۲۰۰۰ می‌باشد. پیش از سال ۲۰۰۰، عفو بین‌الملل ۱۹۲ مورد اعدام را در این کشور از سال ۱۹۹۵ ثبت کرده بود.

[۴۰] کمیسیون حقوق بشر عربستان سعودی، پست توییتری مربوط به ۱۹ ژانویه ۲۰۲۱: «عربستان سعودی در سال ۲۰۲۰ استفاده از مجازات اعدام را به طرز قابل توجهی کاهش داد. سال میلادی ۲۰۲۰ با یک کاهش شدید ۸۵ درصدی نسبت به سال پیش، کمترین تعداد اعدام‌ها طی دهه‌های گذشته در این کشور را داشته است.»

[۴۱] در سال ۲۰۱۹، اعدام‌های مربوط به جرائم مرتبط با مواد مخدر، کمتر از ۵۰ درصد کل اعدام‌های ثبت‌شده را تشکیل دادند. از میان ۱۸۴ اعدام ثبت‌شده در عربستان سعودی در سال ۲۰۱۹، ۸۴ مورد مربوط به جرائم مرتبط با مواد مخدر، ۵۵ مورد برای قتل، ۳۷ مورد برای جرائم مرتبط با تروریسم، ۵ مورد تجاوز، ۲ مورد ضرب و شتم و تجاوز و یک مورد سرقت مسلحانه و تجاوز بوده است.

ممکن است در کاهش قابل توجه تعداد اعدام‌ها در عربستان سعودی موثر بوده باشد. نخست، همه‌گیری کووید-۱۹ در طول سال ممکن است اعدام‌های برنامه‌ریزی شده در عربستان سعودی را مختل کرده باشد. دوم، ریاست عربستان بر نشست گروه ۲۰ و میزبانی این کشور از این نشست ممکن است مقامات را بر آن داشته باشد تا برای جلوگیری از نظارت و انتقاد بین‌المللی، اعدام نکنند. از اواخر ماه ژوئیه تا نوامبر، زمانی که اجلاس گروه ۲۰ برگزار شد،[۴۲] هیچ اعدامی در عربستان سعودی انجام نشد. ریاست عربستان سعودی بر گروه ۲۰ در تاریخ ۳۰ نوامبر به پایان رسید. بلافاصله پس از این، اعدام‌ها در کشور از سر گرفته شد. بین ۱۰ دسامبر و ۳۱ دسامبر، نه نفر اعدام شدند.

اعدام‌های ثبت‌شده در عربستان سعودی
از سال میلادی ۲۰۱۱ تا ۲۰۲۰



در ماه آوریل، یک فرمان سلطنتی برای پایان دادن به مجازات اعدام علیه افراد زیر ۱۸ سال در زمان وقوع جرم در مواردی که شامل قانون ضد ترور نمی‌شود، اعلام شد که مجازات اعدام این افراد را با مجازات حداکثر ۱۰ سال حبس جایگزین کرد.[۴۳] تا پایان سال، مقامات متن این فرمان سلطنتی حاوی اطلاعیه مذکور را به طور علنی منتشر نکرده بودند و مقررات اجرایی آن نامشخص ماند.

در ماه آگوست، کمیسیون حقوق بشر عربستان سعودی اعلام کرد که دادستان عمومی کشور دستور بازنگری در احکام اعدام سه جوان فعال شیعه - علی النمر، عبدالله الظاهر و داوود المرحون - را که هنگام دستگیری زیر ۱۸ سال سن

[۴۲] نشست گروه ۲۰ قرار بود از ۲۱ تا ۲۲ نوامبر ۲۰۲۰ در ریاض، پایتخت عربستان سعودی برگزار شود. با این حال، به‌خاطر همه‌گیری کووید-۱۹، این نشست به طور مجازی برگزار شد.

[۴۳] عفو بین‌الملل، «عربستان سعودی – اصلاحات صورت گرفته در قوانین اعدام برای افراد زیر ۱۸ سال ناکافی است و لغو کامل اعدام باید حالا در دستور کار قرار گیرد»، ۲۷ آپریل ۲۰۲۰.

داشته و در معرض خطر اعدام بودند، صادر کرده است.[۴۴] این افراد در زمان دستگیری در سال ۲۰۱۲ به ترتیب ۱۷، ۱۶ و ۱۷ ساله بوده و از بابت جرایم مربوط به شرکت در تظاهرات ضد حکومتی در استان شرقی عربستان سعودی به اعدام محکوم شده بودند.

در ماه دسامبر، دادستانی درخواست خود را مبنی بر صدور مجازات اعدام برای محمد الفرج و چهار جوان دیگر که در یک دادگاه جمعی محاکمه می‌شدند، لغو کرد. محمد الفرج و دیگر مردان جوان به اقلیت شیعه عربستان سعودی تعلق داشته و به خاطر جرایم مرتبط با اعتراضات تحت محاکمه بودند. محمد الفرج هنگام دستگیری به خاطر جرایم مرتبط با اعتراضات ۱۵ ساله بوده و متهم به ارتکاب آن‌ها در سن ۹ تا ۱۰ سالگی بود. در یک قرار جدید که در ماه دسامبر به دادگاه ارائه شد، دادستانی خواستار مجازات حبس برای این جوانان شد.

۳.۲.۱۲ سوریه

در ماه مارس، بشار اسد، رئیس جمهور سوریه، مصوبه قانونی شماره ۶ را صادر کرد که از جمله موارد دیگر، مجازات اعدام زندانیان محکوم به جرایم مربوط به قبل از ۲۲ مارس را به حبس ابد تقلیل داد.[۴۵] تا پایان سال، عفو بین‌الملل نتوانست تعداد مجازات‌های اعدامی که تحت این مصوبه تبدیل به حبس ابد شده بودند، را تعیین کند.

۳.۲.۱۳ تونس

رئیس جمهور تونس، قیس سعید، در جلسه شورای امنیت ملی در ماه سپتامبر، مواضع خود را به نفع از سرگیری اعدام‌ها اعلام کرده و گفت که «قتل مستحق مجازات اعدام» است.[۴۶] رئیس جمهور این سخنان را در پی قتل اخیر دختری در عین زاغوان بیان کرد. آخرین اعدام شناسایی شده در تونس در سال ۱۹۹۱ صورت یافته است.

۳.۲.۱۴ امارات متحده عربی

امارات متحده عربی در ماه نوامبر اعلام کرد قوانینی که برای قتل‌های «ناموسی» مجازات تقلیل‌یافته‌ی سه تا ۱۵ سال در زندان در نظر می‌گرفتند، مورد اصلاحات قانونی قرار گرفته‌اند.[۴۷] به موجب این اصلاحات، افرادی که به «قتل ناموسی» محکوم می‌شوند، مانند دیگر موارد قتل، با مجازات اعدام روبرو می‌شوند.

۳.۲.۱۵ یمن

احکام اعدام ثبت شده در یمن افزایش چشمگیری داشته است، به نحوی که طی سال ۲۰۲۰، ۲۶۹ حکم اعدام در

---

[۴۴] کمیسیون حقوق بشر عربستان سعودی، پست توییتری مربوط به ۲۷ اگوست ۲۰۲۰: «دادستان عمومی کشور در حکم علی النمر، عبدالله الظاهر و داوود المرحون تجدید نظر می‌کند.» همچنین رجوع کنید به عفو بین‌الملل، «عربستان سعودی - تجدید نظر در حکم مرگ سه مرد جوان نشانگر گام‌هایی دیرهنگام در جهت عدالت است»، ۲۷ اگوست ۲۰۲۰.

[۴۵] المصدر، «رئیس جمهور سوریه برای تمامی زندانیان اعلام عفو عمومی می‌کند»، ۲۲ مارس ۲۰۲۰.

[۴۶] عفو بین‌الملل، «تونس - اظهارات ریاست جمهوری در دفاع از حکم اعدام شوک‌آور است»، ۲۹ سپتامبر ۲۰۲۰.

[۴۷] دویچه‌وله، «امارات متحده عربی در یک اصلاح قانونی عظیم، موضوع دفاع از«ناموس» را به عنوان توجیهی برای قتل کنار گذاشت»، ۷ نوامبر ۲۰۲۰.

مقایسه با ۵۵ مورد در سال قبل ثبت شده است. در ۲۳ مارس، دادگاهی تحت مدیریت حوثی‌ها در یمن، حکم اعدام صادره برای حمید حیدرا، زندانی عقیدتی بهائی را تأیید کرد.[۴۸] سه روز بعد، رئیس شورای عالی سیاسی یمن مستقر در صنعا، عفو حمید حیدرا اعلام کرد.[۴۹]

در ۱۱ آوریل، چهار روزنامه نگار با نام‌های اکرم الولیدی، عبدالخالق عمران، حارث حمید و توفیق المنصوری توسط دادگاه ویژه کیفری صنعا تحت اداره حوثی‌ها، با اتهاماتی ساختگی و در پی یک دادرسی به‌شدت غیرمنصفانه به اعدام محکوم شدند.[۵۰] این چهار روزنامه نگار از سال ۲۰۱۵ تحت بازداشت بوده‌اند. این افراد طی دوران بازداشت خود مورد ناپدیدسازی قهری قرار گرفته‌اند، برای دوره‌هایی در سلول‌های انفرادی نگه‌داری شده و از امکان تماس با جهان بیرون محروم شده‌اند و همین‌طور با محرومیت از دسترسی به مراقبت‌های پزشکی روبه‌رو بوده‌اند.

[۴۸] عفو بین‌الملل، «یمن - دادگاه تحت اداره حوثی‌ها حکم مرگ علیه زندانی عقیدتی بهایی را تأیید می‌کند»، ۲۳ مارس ۲۰۲۰.

[۴۹] عفو بین‌الملل، «یمن - تصمیم مقامات حوثی برای آزادی زندانیان بهائی نشانه‌ای مثبت است»، ۲۶ مارس ۲۰۲۰.

[۵۰] عفو بین‌الملل، «دادگاه چهار خبرنگار را به مرگ محکوم می‌کند»، ۲۱ آوریل ۲۰۲۰.

پیوست ۱ – اعدام‌ها و احکام مرگ ثبت‌شده در سال ۲۰۲۰

این گزارش تنها حاوی آمار مربوط به اعدام‌هایی است که به موجب حکم قضایی به اجرا گذاشته می‌شوند و اعدام‌های فراقضایی را شامل نمی‌شود. سازمان عفو بین‌الملل تنها اعداد و ارقامی را گزارش می‌کند که توانسته باشد تأییدیه قابل قبولی برای آن‌ها بیابد، و آمار واقعی مربوط به برخی کشورها به نحو قابل توجهی از ارقام ثبت‌شده بالاتر هستند. برخی کشورها عمدا فرایندهای مربوط به مجازات اعدام را پنهان می‌کنند و برخی دیگر، آمار مربوط به اعدام‌ها و احکام مرگ را ثبت نکرده یا علنی نمی‌کنند.

علامت + در کنار نام یک کشور - مثلا مالزی (۲۲+) - به این معناست که عفو بین‌الملل ۲۲ مورد اعدام یا حکم مرگ را در مالزی ثبت کرده است، اما باور دارد که آمار واقعی بیش از ۲۲ مورد است. علامت + در کنار نام یک کشور بدون عددی در کنار آن - مثلا سوریه (+) - به این معناست که عفو بین‌الملل شواهد و مدارک کافی مبنی بر وقوع (بیش از یک مورد) اعدام یا حکم مرگ در آن کشور دارد، اما اطلاعات کافی برای ارائه یک عدد حداقلی دریافت نکرده است. علامت + در هنگام محاسبه مجموع آمار جهانی و منطقه‌ای، معادل عدد ۲ تلقی شده است، از جمله در مورد چین.

اعدام‌های ثبت‌شده در سال ۲۰۲۰

ردیف	کشور	تعداد اعدام‌ها	ردیف	کشور	تعداد اعدام‌ها	ردیف	کشور	تعداد اعدام‌ها
۱	چین	هزاران	۷	سومالی	+۱۱	۱۳	بنگلادش	۲
۲	ایران	+۲۴۶	۸	یمن	+۵	۱۴	تایوان	۱
۳	مصر	+۱۰۷	۹	هند	۴	۱۵	قطر	۱
۴	عراق	+۴۵	۱۰	عمان	۴	۱۶	کره شمالی	+
۵	عربستان سعودی	۲۷	۱۱	بوستوانا	۳	۱۷	سوریه	+
۶	ایالات متحده آمریکا	۱۷	۱۲	سودان جنوبی	+۲	۱۸	ویتنام	+

احکام مرگ جدید ثبت‌شده در سال ۲۰۲۰

ردیف	کشور	احکام اعدام	ردیف	کشور	احکام اعدام	ردیف	کشور	احکام اعدام	ردیف	کشور	احکام اعدام
۱	چین	هزاران	۱۵	مالزی	+۲۲	۲۹	افغانستان	+۴	۴۳	لبنان	+۱
۲	یمن	+۲۶۹	۱۶	جمهوری دمکراتیک کنگو	+۲۰	۳۰	قطر	+۴	۴۴	موریتانی	+۱
۳	مصر	+۲۶۴	۱۷	ایالات متحده آمریکا	۱۸	۳۱	امارات متحده عربی	+۴	۴۵	مراکش/صحرای غربی	+۱
۴	زامبیا	۱۱۹	۱۸	لیبی	+۱۷	۳۲	بحرین	۳	۴۶	بوتسوانا	۱
۵	اندونزی	+۱۱۷	۱۹	(دولت) فلسطین	+۱۷	۳۳	بلاروس	۳	۴۷	کوموروس	۱
۶	بنگلادش	+۱۱۳	۲۰	سریلانکا	+۱۶	۳۴	غنا	۳	۴۸	گامبیا	۱
۷	هند	۷۷	۲۱	سودان	+۱۰	۳۵	ژاپن	۳	۴۹	میانمار	۱
۸	نیجریه	+۵۸	۲۲	لائوس	+۹	۳۶	نیجر	۳	۵۰	ایران	+
۹	ویتنام	+۵۴	۲۳	عربستان سعودی	+۸	۳۷	اردن	+۲	۵۱	کنیا	+
۱۰	پاکستان	+۴۹	۲۴	تونس	+۸	۳۸	کویت	+۲	۵۲	کره شمالی	+
۱۱	سیرالئونه	۳۹	۲۵	سنگاپور	۸	۳۹	مالاوی	+۲	۵۳	سومالی	+
۱۲	تایلند	۳۵	۲۶	سودان جنوبی	+۶	۴۰	تیرینیداد و توباگو	۲	۵۴	سوریه	+
۱۳	مالی	۳۰	۲۷	زیمباوه	۶	۴۱	الجزیره	+۱			
۱۴	عراق	+۲۷	۲۸	تایوان	۵	۴۲	کامرون	+۱			

پیوست ۲ – کشورهای لغوکننده و ابقاکننده مجازات مرگ تا پایان دسامبر ۲۰۲۰

بیش از دو سوم کشورهای جهان تا کنون مجازات اعدام را در قانون لغو یا در عمل متوقف کرده‌اند. تا ۳۱ دسامبر ۲۰۲۰، آمار مربوطه به صورت ذیل می‌باشد:

کشورهایی که مجازات اعدام را برای کلیه جرائم لغو کرده‌اند: ۱۰۸

کشورهایی که مجازات اعدام را برای جرائم عادی لغو کرده‌اند: ۸

کشورهایی که مجازات اعدام را در عمل متوقف کرده‌اند: ۲۸

کل کشورهایی که مجازات اعدام را در قانون لغو یا در عمل متوقف کرده‌اند: ۱۴۴

کشورهای ابقاکننده مجازات اعدام: ۵۵

فهرست کشورهایی که مجازات اعدام را برای کلیه‌ی جرائم لغو کرده‌اند

ردیف	نام کشور	ردیف	نام کشور	ردیف	نام کشور	ردیف	نام کشور
۱	آلبانی	۲۸	بوسنی و هرزگوین	۵۵	سوئیس	۸۲	لیختن‌شتاین
۲	اتریش	۲۹	بولیوی	۵۶	سیکلس	۸۳	ماداگاسکار
۳	ارمنستان	۳۰	پاراگوئه	۵۷	صربستان	۸۴	مالتا
۴	ازبکستان	۳۱	پالائو	۵۸	فرانسه	۸۵	مائوریتیوس
۵	اسپانیا	۳۲	پاناما	۵۹	فنلاند	۸۶	مجارستان
۶	استرالیا	۳۳	پرتقال	۶۰	فیجی	۸۷	مغولستان
۷	استونی	۳۴	ترکمنستان	۶۱	فیلیپین	۸۸	مقدونیه شمالی
۸	اسلواکی	۳۵	ترکیه	۶۲	قبرس	۸۹	مکزیک
۹	اسلوونی	۳۶	توگو	۶۳	قرقیزستان	۹۰	موزامبیک
۱۰	اکوادور	۳۷	تووالو	۶۴	کابو وردا	۹۱	مولدووا
۱۱	اوروگوئه	۳۸	تیمور-لسته	۶۵	کاستاریکا	۹۲	موناکو
۱۲	اوکراین	۳۹	جزایر سولومون/سلیمان	۶۶	کامبوج	۹۳	مونته‌نگرو
۱۳	ایتالیا	۴۰	جزایر کوک	۶۷	کانادا	۹۴	میکرونزیا
۱۴	ایرلند	۴۱	جزایر مارشال	۶۸	کرووواسی	۹۵	نامیبیا
۱۵	ایسلند	۴۲	جمهوری چک	۶۹	کلمبیا	۹۶	نائورو

۱۶	آذربایجان	۴۳	جمهوری دومینیک	۷۰	کنگو (جمهوری)	۹۷	نپال
۱۷	آرژانتین	۴۴	جیبوتی	۷۱	کوت دوار	۹۸	نروژ
۱۸	آفریقای جنوبی	۴۵	چاد	۷۲	کوزووو	۹۹	نیکاراگوئه
۱۹	آلمان	۴۶	دانمارک	۷۳	کیریباتی	۱۰۰	نیوآ
۲۰	آندورا	۴۷	رواندا	۷۴	گابون	۱۰۱	نیوزلند
۲۱	آنگولا	۴۸	رومانی	۷۵	گرجستان	۱۰۲	هائیتی
۲۲	بریتانیا	۴۹	ساموئا	۷۶	گینه	۱۰۳	هلند
۲۳	بلژیک	۵۰	سان مارینو	۷۷	گینه بیسائو	۱۰۴	هندوراس
۲۴	بلغارستان	۵۱	سائو تومه	۷۸	لاتویا	۱۰۵	واتیکان
۲۵	بنین	۵۲	سنگال	۷۹	لهستان	۱۰۶	وانواتو
۲۶	بوتان	۵۳	سورینامی	۸۰	لوکزامبورگ	۱۰۷	ونزوئلا
۲۷	بوروندی	۵۴	سوئد	۸۱	لیتوانیا	۱۰۸	یونان

فهرست کشورهایی که مجازات اعدام را فقط برای جرائم معمولی لغو کرده‌اند[۵۱]

ردیف	نام کشور	ردیف	نام کشور
۱	اسرائیل	۵	پرو
۲	ال‌سالوادور	۶	شیلی
۳	برزیل	۷	گواتمالا
۴	بورکینافاسو	۸	قزاقستان

فهرست کشورهایی که در عمل مجازات اعدام را متوقف کرده‌اند[۵۲]

ردیف	نام کشور	ردیف	نام کشور	ردیف	نام کشور	ردیف	نام کشور
۱	الجزایر	۸	تونس	۱۵	فدراسیون روسیه	۲۲	مالاوی
۲	اریتره	۹	تونگا	۱۶	کامرون	۲۳	مالدیو
۳	اسواتینی (سابق سوازیلند)	۱۰	جمهوری آفریقای مرکزی	۱۷	کره جنوبی	۲۴	مالزی
۴	برونئی دارالسلام	۱۱	زامبیا	۱۸	کنیا	۲۵	مراکش/صحرای غربی
۵	پاپوآ گینه نو	۱۲	سریلانکا	۱۹	گرنادا	۲۶	موریتانی
۶	تاجیکستان	۱۳	سیرالئون	۲۰	لائوس	۲۷	میانمار
۷	تانزانیا	۱۴	غنا	۲۱	لیبریا	۲۸	نیجر

[۵۱] در این کشورها هیچ مورد اعدام طی بیش از ده سال گذشته ثبت نشده است. قوانین این کشورها مجازات اعدام را فقط برای جرائم خاصی نظیر جرائم تحت قوانین نظامی یا جرائم ارتکابی تحت شرایط خاص اعمال می‌کنند.

[۵۲] این‌ها کشورهایی هستند که مجازات اعدام را برای جرائم معمولی نظیر قتل حفظ کرده‌اند اما در عمل اعدام را کنار گذاشته‌اند به این نحو که طی ده سال گذشته هیچ حکم اعدامی را اجرا نکرده‌اند و باور می‌رود که سیاست یا شیوه عمل تثبیت‌شده‌ای مبنی بر عدم اجرای اعدام در پیش گرفته‌اند.

فهرست کشورهای ابقاکننده مجازات اعدام

ردیف	نام کشور	ردیف	نام کشور	ردیف	نام کشور	ردیف	نام کشور
۱	اتیوپی	۱۵	بنگلادش	۲۹	سنگاپور	۴۳	کویت
۲	اردن	۱۶	بوتسوانا	۳۰	سودان	۴۴	گامبیا
۳	افغانستان	۱۷	پاکستان	۳۱	سودان جنوبی	۴۵	گویانا
۴	امارات متحده عربی	۱۸	تایلند	۳۲	سوریه	۴۶	گینه استوایی
۵	اندونزی	۱۹	تایوان	۳۳	سومالی	۴۷	لبنان
۶	اوگاندا	۲۰	ترینیداد و توباگو	۳۴	عراق	۴۸	لسوتو
۷	ایالات متحده آمریکا	۲۱	جامائیکا	۳۵	عربستان سعودی	۴۹	لیبی
۸	ایران	۲۲	چین	۳۶	عمان	۵۰	مالزی
۹	آنتیگوآ و باربودا	۲۳	دومینیکا	۳۷	فلسطین	۵۱	مصر
۱۰	باربادوس	۲۴	زیمباوه	۳۸	قطر	۵۲	نیجریه
۱۱	باهاماس	۲۵	ژاپن	۳۹	کره شمالی	۵۳	هند
۱۲	بحرین	۲۶	سنت کیتس و نویس	۴۰	کنگو	۵۴	ویتنام
۱۳	بلاروس	۲۷	سنت لوچیا	۴۱	کوبا	۵۵	یمن
۱۴	بلیز	۲۸	سنت وینسنت و گرنادین‌ها	۴۲	کومور		

پیوست ۳ – تصویب معاهدات بین‌المللی تا تاریخ ۳۱ دسامبر ۲۰۲۰

جامعه بین‌المللی چهار معاهده بین‌المللی برای لغو مجازات اعدام تصویب کرده است. یکی از این چهار معاهده مربوط به کل جهان می‌شود و سه معاهده دیگر منطقه‌ای می‌باشند.

آن چه در پی می‌آید، شرحی کوتاه از این چهار معاهده است، به‌علاوه کشورهای عضو این معاهده‌ها و فهرستی از کشورهایی که معاهده‌ها را امضا کرده اما تا تاریخ ۳۱ دسامبر ۲۰۲۰ آن را تصویب نکرده‌اند. کشورها یا از طریق پیوستن به معاهدات و یا از طریق تصویب آن‌ها، به کشورهای عضو بدل می‌شوند. امضای معاهده به‌معنای ابراز تمایل برای عضویت در آن از طریق تصویب آن در تاریخی سپسین است. دولی که عضو معاهدات هستند تحت قانون بین‌الملل موظف می‌شوند مفاد این معاهدات را رعایت کنند و دست به هیچ عملی که موضوع و هدف معاهده امضاشده را زیرپا می‌گذارد، نزنند.

دومین پروتکل اختیاری میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی با هدف لغو مجازات اعدام

«دومین پروتکل اختیاری مربوط به میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی با هدف لغو مجازات اعدام»، که توسط مجمع عمومی سازمان ملل متحد در سال ۱۹۸۹ تصویب شد، دارای دامنه جهانی است. این پروتکل لغو کلی مجازات اعدام را مقرر می‌کند، اما به کشورهای عضو اجازه می دهد که در زمان پیوستن به پروتکل، امکان اعمال مجازات اعدام در زمان جنگ را برای خود محفوظ نگه دارند. هر کشوری که عضو میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی است، می تواند عضو پروتکل مذکور بشود.

ردیف	کشورهای عضو	ردیف	کشورهای عضو	ردیف	کشورهای عضو	ردیف	کشورهای عضو
۱	اتریش	۲۳	برزیل	۴۵	سوئیس	۶۷	لیبریا
۲	ازبکستان	۲۴	بلژیک	۴۶	سیچلس	۶۸	لیتوانی
۳	اسپانیا	۲۵	بلغارستان	۴۷	شیلی	۶۹	لیختن‌اشتاین
۴	استرالیا	۲۶	بنین	۴۸	صربستان	۷۰	ماداگاسکار
۵	استونی	۲۷	بوسنی و هرزگوین	۴۹	فرانسه	۷۱	مالت
۶	اسلواکی	۲۸	بولیوی	۵۰	فلسطین	۷۲	مجارستان
۷	اسلوونی	۲۹	پاراگوئه	۵۱	فنلاند	۷۳	مغولستان
۸	اکوادور	۳۰	پاناما	۵۲	فیلیپین	۷۴	مقدونیه شمالی
۹	السالوادور	۳۱	پرتغال	۵۳	قبرس	۷۵	مکزیک
۱۰	انگلستان	۳۲	ترکمنستان	۵۴	قرقیزستان	۷۶	موزامبیک
۱۱	اوروگوئه	۳۳	ترکیه	۵۵	کابو وردو	۷۷	مولداوی
۱۲	اوکراین	۳۴	توگو	۵۶	کاستاریکا	۷۸	موناکو

۱۳	ایتالیا	۳۵	تیمور-لست	۵۷	کانادا	۷۹	مونته نگرو
۱۴	ایرلند	۳۶	جمهوری چک	۵۸	کرواسی	۸۰	نامیبیا
۱۵	ایسلند	۳۷	جمهوری دومینیکن	۵۹	کلمبیا	۸۱	نپال
۱۶	آذربایجان	۳۸	جیبوتی	۶۰	گابن	۸۲	نروژ
۱۷	آرژانتین	۳۹	دانمارک	۶۱	گامبیا	۸۳	نیکاراگوئه
۱۸	آفریقای جنوبی	۴۰	رواندا	۶۲	گرجستان	۸۴	نیوزیلند
۱۹	آلبانی	۴۱	رومانی	۶۳	گینه بیسائو	۸۵	هلند
۲۰	آلمان	۴۲	سان مارینو	۶۴	لتونی	۸۶	هندوراس
۲۱	آندورا	۴۳	سائوتومه و پرینچیپه	۶۵	لهستان	۸۷	ونزوئلا
۲۲	آنگولا	۴۴	سوئد	۶۶	لوکزامبورگ	۸۸	یونان

ارمنستان و قزاقستان این پروتکل را امضا کرده‌اند اما آن را تصویب نکرده‌اند.

پروتکل مربوط به کنوانسیون آمریکایی حقوق بشر برای لغو مجازات اعدام

«پروتکل کنوانسیون آمریکایی حقوق بشر برای لغو مجازات اعدام»، که توسط مجمع عمومی سازمان کشورهای آمریکایی در سال ۱۹۹۰ تصویب شد، لغو کامل مجازات اعدام را مقرر می‌کند، اما به کشورهای عضو اجازه می دهد که در زمان پیوستن به پروتکل، امکان اعمال مجازات اعدام در زمان جنگ را برای خود محفوظ نگه دارند. هر کشور عضو کنوانسیون آمریکایی حقوق بشر می‌تواند عضو این پروتکل شود.

ردیف	کشورهای عضو	ردیف	کشورهای عضو
۱	آرژانتین	۸	شیلی
۲	اروگوئه	۹	کاستاریکا
۳	اکوادور	۱۰	مکزیک
۴	برزیل	۱۱	نیکاراگوئه
۵	پاراگوئه	۱۲	هندوراس
۶	پاناما	۱۳	ونزوئلا
۷	جمهوری دومینیکن		

پروتکل شماره ۶ مربوط به کنوانسیون حقوق بشر اروپا برای لغو مجازات اعدام

«پروتکل شماره ۶ مربوط به کنوانسیون (اروپایی) برای حمایت از حقوق بشر و آزادی‌های اساسی (کنوانسیون حقوق بشر اروپا) برای لغو مجازات اعدام»، که توسط شورای اروپا در سال ۱۹۸۳ تصویب شد، لغو مجازات اعدام در زمان صلح را فراهم می‌کند؛ کشورهای عضو ممکن است مجازات اعدام را برای جرایم «در زمان جنگ یا زمان تهدید قریب الوقوع جنگ» حفظ کنند. هر کشور عضو کنوانسیون اروپایی حقوق بشر می‌تواند عضو این پروتکل شود.

ردیف	کشورهای عضو	ردیف	کشورهای عضو	ردیف	کشورهای عضو	ردیف	کشورهای عضو
۱	آلبانی	۱۳	آلمان	۲۵	سوئد	۳۷	لیختناشتاین
۲	اتریش	۱۴	آندورا	۲۶	سوئیس	۳۸	مالت
۳	ارمنستان	۱۵	بلژیک	۲۷	صربستان	۳۹	مجارستان
۴	اسپانیا	۱۶	بلغارستان	۲۸	فرانسه	۴۰	مقدونیه شمالی
۵	استونی	۱۷	بوسنی و هرزگوین	۲۹	فنلاند	۴۱	مولداوی
۶	اسلوواکی	۱۸	پرتغال	۳۰	قبرس	۴۲	موناکو
۷	اسلوونی	۱۹	ترکیه	۳۱	کرووواسی	۴۳	مونته‌نگرو
۸	انگلستان	۲۰	جمهوری آذربایجان	۳۲	گرجستان	۴۴	نروژ
۹	اوکراین	۲۱	جمهوری چک	۳۳	لتونی	۴۵	هلند
۱۰	ایتالیا	۲۲	دانمارک	۳۴	لهستان	۴۶	یونان
۱۱	ایرلند	۲۳	رومانی	۳۵	لوکزامبورگ		
۱۲	ایسلند	۲۴	سان مارینو	۳۶	لیتوانی		

فدراسیون روسیه این پروتکل را امضا کرده اما آن را تصویب نکرده است.

پروتکل شماره ۱۳ کنوانسیون اروپایی حقوق بشر برای لغو مجازات اعدام در هر شرایطی

«پروتکل شماره ۱۳ کنوانسیون اروپایی حقوق بشر برای لغو مجازات اعدام در هر شرایطی» که توسط شورای اروپا در سال ۲۰۰۲ تصویب شد، لغو مجازات اعدام در هر شرایطی، از جمله در زمان جنگ یا تهدید قریب الوقوع جنگ را مقرر می‌کند. هر کشور عضو کنوانسیون اروپایی حقوق بشر می‌تواند عضو این پروتکل شود.

ردیف	کشورهای عضو	ردیف	کشورهای عضو	ردیف	کشورهای عضو	ردیف	کشورهای عضو
۱	آلبانی	۱۲	آلمان	۲۳	سوئد	۳۴	لیتوانی
۲	اتریش	۱۳	آندورا	۲۴	سوئیس	۳۵	لیختن اشتاین
۳	اسپانیا	۱۴	بلژیک	۲۵	صربستان	۳۶	مالت
۴	استونی	۱۵	بلغارستان	۲۶	فرانسه	۳۷	مجارستان
۵	اسلوواکی	۱۶	بوسنی و هرزگوین	۲۷	فنلاند	۳۸	مقدونیه شمالی
۶	اسلوونی	۱۷	پرتغال	۲۸	قبرس	۳۹	مولدووا
۷	انگلستان	۱۸	ترکیه	۲۹	کرووواسی	۴۰	موناکو

ردیف	کشورهای عضو	ردیف	کشورهای عضو	ردیف	کشورهای عضو	ردیف	کشورهای عضو
۸	اوکراین	۱۹	جمهوری چک	۳۰	گرجستان	۴۱	مونته‌نگرو
۹	ایتالیا	۲۰	دانمارک	۳۱	لتونی	۴۲	نروژ
۱۰	ایرلند	۲۱	رومانی	۳۲	لهستان	۴۳	هلند
۱۱	ایسلند	۲۲	سان‌مارینو	۳۳	لوکزامبورگ	۴۴	یونان

ارمنستان این پروتکل را امضا کرده اما آن را تصویب نکرده است.

«عفو بین‌الملل» یک جنبش جهانی برای حقوق بشر است.

بی‌عدالتی در حق یک فرد، مسئله‌ی همه ماست.

تماس با ما



info@amnesty.org



+۴۴ ۰۲۰ ۷۴۱۳ ۵۵۰۰

با ما همراه شوید



www.facebook.com/AmnestyGlobal



@AmnestyOnline

احکام مرگ و اعدام‌ها سال ۲۰۲۰

یافته‌های سازمان عفو بین‌الملل درباره استفاده جهانی از مجازات اعدام در سال ۲۰۲۰ نشان می‌دهند که در سال ۲۰۲۰، اعدام‌ها ۲۶ درصد در مقایسه با سال ۲۰۱۹ کاهش یافتند و به پایین‌ترین سطح در ۱۰ سال گذشته رسیدند. به این ترتیب روند کاهش سالانه‌ی اعدام‌ها از سال ۲۰۱۵ ادامه یافت. همزمان با این کاهش کلی و در حالی که جهان بر نجات جان افراد از بیماری همه‌گیر کووید-۱۹ متمرکز بود، کشور مصر تعداد اعدام‌های خود را بیش از سه برابر کرد و دولت فدرال ایالات متحده آمریکا، هند، عمان، قطر و تایوان اجرای احکام اعدام را از سر گرفتند. کاهش آمار جهانی در درجه نخست مرتبط بود با کاهش اعدام‌ها توسط عراق و عربستان سعودی و همینطور تا حدودی همه‌گیری بیماری کووید-۱۹.

تعداد کشورهای اجراکننده مجازات اعدام در نسبت با سال ۲۰۱۹ با دو عدد کاهش به ۱۸ عدد رسید و این برای بار دیگر نشان داد که تنها اقلیتی از دولت‌ها در سطح جهان همچنان مجازات اعدام را اعمال می‌کنند. تعدادی از کشورهای اصلی مجری اعدام از جمله چین، ایران، کره شمالی و ویتنام همچنان ابعاد حقیقی استفاده‌شان از مجازات مرگ را با اعمال محدودیت در دسترسی به اطلاعات مربوط به مجازات اعدام، پنهان کردند.

پیشرفت‌های مثبت در جهت لغو مجازات اعدام در کشورهای چاد و قزاقستان و همچنین ایالت‌های کولورادو و اوهایو در ایالات متحده ثبت شد، در حالی که وقفه‌ای در اعدام‌ها در کشورهای بحرین، بلاروس، ژاپن، پاکستان، سنگاپور و سودان مشاهده شد. رویه‌های امیدبخش همچنان در گامبیا، قزاقستان، مالزی، فدراسیون روسیه و تاجیکستان ادامه یافتند.

عفو بین‌الملل در تمامی موارد و بدون استثنا، فارغ از ماهیت جرم یا شرایط ارتکاب آن، فارغ از مجرمیت، بی‌گناهی، یا سایر مشخصات متهم و صرف نظر از شیوه‌ای که حکومت‌ها برای اجرای حکم اعدام به کار می‌برند، مخالف صدور و اجرای مجازات اعدام است؛ این سازمان برای الغای کامل مجازات اعدام مبارزه می‌کند.

AMNESTY INTERNATIONAL